

ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

1. Загальна інформація	
Назва факультету	Стоматологічний
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	22 Охорона здоров'я, 221 Стоматологія, другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Навчальний рік	2023-2024
Назва дисципліни, код (електронна адреса на сайті ЛНМУ імені Данила Галицького)	<u>ВБ 3.3.1 Хірургічна стоматологія, в т.ч. анестезіологія та екстрена і невідкладна медична допомога</u> Індивідуальний профільний курс практичної підготовки (ШКПП): «Хірургічна стоматологія» e-mail: kaf_omfs@meduniv.lviv.ua

Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, 79010, м. Львів, вул. Юрія Руфа, 6, КНП ЛОР Львівська обласна клінічна лікарня, відділення щелепно-лицевої хірургії, +38 (032) 278-62-67; 79059, м. Львів, вул. Івана Миколайчука, 9, КНП «1 територіальне медичне об'єднання м. Львова», ВП «Лікарня Святого Пантелеймона» 79000, м. Львів, вул. Пекарська, 69В, Стоматологічний медичний центр ЛНМУ, e-mail: kaf_omfs@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри (контактний e-mail)	Д.мед.н., професор - Варес Ян Евальдович e-mail: kaf_omfs@meduniv.lviv.ua

Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	V
Семестр (семестр, у якому реалізується вивчення дисципліни)	IX, X
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний e-mail)	І.Я. Ломницький, д.мед.н., професор В.М. Горицький, д.мед.н., професор Н.М. Крупник, к.мед.н., доцент В.В. Винарчук-Патерега, к.мед.н., доцент О.Я. Мокрик, к.мед.н., доцент

	<p>Ю.О. Медвідь, к.мед.н., доцент Х.Р. Погранична, к.мед.н., доцент Ю. Б. Пастернак, к.мед.н., доцент О.З. Масна-Чала, к.мед.н., доцент У.Д. Матолич, к.мед.н., доцент В.Ю. Вовк, к.мед.н., доцент С.В. Уштан, к.мед.н., доцент Я.М. Ільницький, к.мед.н., доцент А.В. Філіпський, к.мед.н., доцент Н.М. Сороківська, к.мед.н. І.С. Сороківський, к.мед.н. М.М. Корнієнко, к.мед.н. В.В. Панькевич, к.мед.н. М.Р. Назаревич, к.мед.н. Н.І. Лецишин, к.мед.н. Ю.М. Мельничук, к.мед.н. Н.В. Штибель, к.мед.н. Р.Ю. Кручак, к.мед.н. Ю.І. Федин Д.Б. Петров e-mail: kaf_omfs@meduniv.lviv.ua</p>
Erasmus так/ні (доступність дисципліни для студентів у рамках програми Erasmus+)	ні

Особа, відповідальна за силабус (особа, якій слід надавати коментарі стосовно силабуса, контактний e-mail)	<p>Я.Е. Варес, завідувач кафедри, д.мед.н., професор Ю.О. Медвідь, завуч кафедри, к.мед.н., доцент e-mail: kaf_omfs@meduniv.lviv.ua</p>
Кількість кредитів ECTS	7
Кількість годин (лекції/ практичні заняття/ самостійна робота студентів)	<p>Загальна кількість годин -210 Лекції – 0 Практичні заняття – 108 Самостійна робота - 102 (0/108/102)</p>
Мова навчання	Українська, англійська
Інформація про консультації	<p>Консультації проводяться згідно складеного графіку консультацій, який розміщено на інформаційних стендах кафедри, електронній сторінці кафедри, платформі для дистанційного навчання <i>misa</i></p>
Адреса, телефон та регламент роботи клінічної бази	<p>79010, м. Львів, вул. Юрія Руфа, 6, КНП ЛОР Львівська обласна клінічна лікарня, відділення щелепно-лицевої хірургії, +38 (032) 278-62-67; 79059, м. Львів, вул. Івана Миколайчука, 9, КНП «1 територіальне медичне об'єднання м. Львова», ВП «Лікарня Святого Пантелеймона» 79000, м. Львів, вул. Пекарська, 69В,</p>

Стоматологічний медичний центр ЛНМУ,
 Регламент роботи : 9.00-16.20
 (у дні відробок пропущених занять згідно графіка: 9.00-19.00)

2. Коротка анотація до курсу

Дисципліна передбачає вивчення хірургічної стоматології за основними її розділами: «Пропедевтика хірургічної стоматології», «Запальні захворювання ЩЛД», «Онкологія ЩЛД», «Травматологія ЩЛД», «Реконструктивно-відновна хірургія ЩЛД», при цьому наголос робиться на вивченні етіології, патогенезу, клініки, діагностики, невідкладного лікування та профілактики основних і найбільш розповсюджених захворювань ЩЛД.

Значна увага приділяється формуванню у студентів навичок збору анамнезу, проведення обстеження та диференційної діагностики захворювань ЩЛД із різноманітним клінічним перебігом та їх ускладненнями, на практиці вивчаються сучасні підходи до діагностики, принципів лікування та профілактики на засадах доказової медицини, а також невідкладні стани в практиці хірургічної стоматології. Студенти приймають участь в діагностично-лікувальному процесі амбулаторних, стаціонарних пацієнтів під керівництвом асистентів і доцентів кафедри. Також передбачено ознайомлення з лікувально-профілактичними заходами, які найчастіше застосовуються в хірургічній стоматологічній практиці.

Вивчення дисципліни «хірургічна стоматологія» сприяє формуванню цілісного уявлення про будову й функціонування органів ЩЛД; поглибленню теоретичної та практичної підготовки, набуттю професійних практичних навичок для самостійної лікарської діяльності.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання семестр	Вид контролю	
	Всього	Аудиторних				СРС
		Лекцій (годин)	Практичних занять (год.)			
Назва дисципліни: Хірургічна стоматологія Змістових модулів 2	7 кредитів / 210 год.	0	108	102	V курс (IX, X семестри)	Залік
Змістовий модуль 1	3,5 кредити / 105 год.	0	48	57		
Змістовий модуль 2	3,5 кредитів / 105 год.	0	60	45		

Предметом вивчення навчальної дисципліни є патологічні процеси ЩЛД, що відносяться до компетенції хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, особливості їх клінічного перебігу, основні діагностичні та лікувальні маніпуляції, що застосовуються в практиці хірурга-стоматолога.

3. Мета і цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «хірургічна стоматологія» є фахова підготовка лікаря-стоматолога, яка передбачає засвоєння питань теорії й практики з усіх розділів хірургічної стоматології та основ ЩЛХ, починаючи з організації роботи хірургічного відділення стоматологічної поліклініки та щелепно-лицевого стаціонару до надання ургентної допомоги при невідкладних станах і в вогнищах масового ураження та кваліфікованої хірургічної стоматологічної та реконструктивно-відновної допомоги при захворюваннях ЩЛД.

Основними завданнями вивчення дисципліни «хірургічна стоматологія» є вміння проводити обстеження хірургічного стоматологічного хворого, діагностувати основні симптоми та синдроми патологій ЩЛД, обґрунтувати та сформулювати попередній діагноз; аналізувати результати обстеження та проводити диференційну діагностику, сформулювати клінічний діагноз основних захворювань, виявляти та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота, визначати принципи комплексного лікування в клініці хірургічної стоматології, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань ЩЛД, знати заходи первинної та вторинної профілактики найбільш поширених хірургічних стоматологічних захворювань.

Компетентності та результати навчання

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна «Хірургічна стоматологія» забезпечує набуття студентами компетентностей:

- Інтегральна - Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
10. Здатність бути критичним і самокритичним.
11. Здатність працювати в команді.
12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.
5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.

6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.
7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки з супутніми соматичними захворюваннями.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.
10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.
11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛД.
17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

Матриця компетентностей освітньої компоненти Хірургічна стоматологія

Програмні компетентності	Хірургічна стоматологія (ВБ 3.3.1)
Загальні компетентності	
ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+
ЗК 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	+
ЗК 3 Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.	+
ЗК 4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	+
ЗК 5 Здатність спілкуватися англійською мовою.	+
ЗК 6 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	+
ЗК 7 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	+
ЗК 8 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	+
ЗК 9 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	+
ЗК 10 Здатність бути критичним і самокритичним.	+
ЗК 11 Здатність працювати в команді.	+
ЗК 12 Прагнення до збереження навколишнього середовища.	+
ЗК 13 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	+
ЗК 14 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	+
ЗК 15 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	+
Фахові компетентності	
ФК 1 Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	+

ФК 2 Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	+
ФК 3 Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.	+
ФК 4 Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	+
ФК 5 Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	+
ФК 6 Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	+
ФК 7 Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки з супутніми соматичними захворюваннями.	+
ФК 8 Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.	+
ФК 9 Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	+
ФК 10 Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.	+
ФК 11 Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.	+
ФК 12 Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.	+
ФК 13 Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	+
ФК 14 Спроможність ведення нормативної медичної документації.	+
ФК 15 Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	+
ФК 16 Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛД.	+
ФК 17 Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.	+
ФК 18 Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.	+

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- Особливості обстеження хворих з патологією ЩЛД, участь суміжних спеціалістів в обстеженні.
- Методика обстеження хворих з травмою щелепно-лицевої ділянки. Організаційні принципи надання допомоги потерпілим при ушкодженнях щелепно-лицевої ділянки.
- Принципи деонтології та лікарської етики в стоматології і ЩЛХ
- Принципи організації надання стоматологічної допомоги в Україні.
- Основні методики загального та місцевого знеболення, седація в практиці лікаря-стоматолога (показання, протипоказання, особливості проведення).
- Загальні та місцеві ускладнення в практиці хірургічної стоматології та ЩЛХ. Серцево-легенева реанімація.
- Операція видалення зуба. Сучасні методики видалення зубів.
- Хвороби прорізування зубів (діагностика, лікування).
- Запальні процеси твердих тканин ЩЛД. Періодонтити, періостити, альвеоліти, остеомієліти (діагностика, лікування).
- Запальні процеси м'яких тканин ЩЛД. Абсцеси, флегмони, лімфаденіти, фурункули, карбункули, бешихове запалення (діагностика, лікування).
- Одонтогенний синуїт. Сучасні методики діагностики та лікування.
- Запальні та реактивно-дистрофічні захворювання слинних залоз. Слино-кам'яна хвороба (діагностика та лікування).
- Специфічні запальні захворювання ЩЛД. Актиномікоз, туберкульоз, сифіліс, дифтерія,

ВІЛ (діагностика та лікування).

- Дисфункція скронево-нижньощелепного суглоба. Запальні та деструктивні процеси СНЩС. Сучасні методики діагностики та лікування.
- Ускладнення запальних процесів ЩЛД (сепсис, медіастиніт, абсцес мозку, тромбоз печеристого синусу, тощо). Діагностика та лікування.
- Травматичні пошкодження зубів. Класифікація, показання до збереження зубів. Перша допомога при травмах зубів у дітей та дорослих.
- Травматичні пошкодження м'яких тканин ЩЛД. Види хірургічної обробки ран, принципи надання допомоги при різних видах ран ЩЛД.
- Травматичні пошкодження твердих тканин ЩЛД. Види переломів щелепних кісток. Диференційна діагностика, участь суміжних спеціалістів у лікуванні хворих. Види консервативного та хірургічного лікування.
- Травматична хвороба (патогенез, клінічні симптоми, надання допомоги на етапах евакуації).
- Термічні (опіки, обмороження), хімічні (кислоти, луги, солі важких металів), фізичні (електричний струм) пошкодження обличчя.
- Поєднані пошкодження щелепно-лицевої ділянки. Клініка, діагностика, лікування. Травматична хвороба.
- Організація стоматологічної допомоги у Збройних Силах України.
- Принципи медичного сортування та етапне лікування поранених у щелепно-лицеву ділянку.
- Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень, опіків, комбінованих уражень щелепно-лицевої ділянки.
- Ранні та пізні ускладнення пошкоджень щелепно-лицевої ділянки. Клініка, діагностика, лікування.
- Організація онкостоматологічної допомоги.
- Пухлини та пухлиноподібні утвори м'яких тканин та кісток щелепно-лицевої ділянки.
- Кісти щелеп.
- Доброякісні одонтогенні пухлини щелеп: амелобластома (адамантинома), одонтома, cementoма, епулід.
- Доброякісні неодонтогенні пухлини щелеп (остеобластома, остеокластома, остеома, остеоїд-остеома, хондрома, гемангіома, фіброма, тощо).
- Остеогенні пухлиноподібні утворення щелеп (фіброзна остеодисплазія, паратиреоїдна остеодистрофія, хвороба Педжета, еозинофільна гранульома).
- Доброякісні пухлини м'яких тканин ЩЛД (шкіри, жирової, сполучної, м'язевої, нервової тканин, кровоносних та лімфатичних судин).
- Передракові захворювання шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота та язика.
- Злоякісні пухлини м'яких тканин ЩЛД та шиї. Рак і саркома щелеп.
- Доброякісні пухлини та кісти слинних залоз.
- Нейростоматологічні захворювання ЩЛД. Неврити лицевого нерва. Невралгії трійчастого нерва. Гангліоліти, судинні болі.
- Фактори розвитку вроджених вад ЩЛД. Класифікація вад, клінічні симптоми, методи лікування, терміни проведення пластичних операцій, принципи реабілітації пацієнтів, участь логопеда.
- Набуті дефекти та деформації м'яких тканин щелепно-лицевої локалізації та шиї, кісток лицевого скелету.
- Принципи реконструктивно-відновної хірургії обличчя.
- Диспластичні захворювання щелепно-лицевої локалізації. Дистрофічні захворювання тканин пародонта. Сіалози. Диспластичні захворювання м'яких тканин голови та шиї.
- Сучасні принципи діагностики та хірургічного лікування захворювань пародонту.
- Вікові зміни м'яких тканин обличчя та шиї, вертикальна та горизонтальна атрофія альвеолярних відростків щелепних кісток, адентії, рецесія ясен.

- Підготовка порожнини рота до протезування.
- Косметичні дефекти та деформації органів і тканин голови та шиї. Естетична хірургія обличчя.

ВМІТИ:

- Зібрати анамнез та провести огляд хворого на вказану патологію ЩЛД.
- Скласти план та провести обстеження пацієнта з патологією ЩЛД.
- Скласти план додаткових методів дослідження та вміти інтерпретувати їх результати.
- Заповнити відповідну медичну документацію.
- Виконати діагностичну пункцію запального вогнища ЩЛД.
- Провести забір запального ексудату для визначення антибіотикограми (дослідження виду мікрофлори та її чутливості до антибіотиків).
- Провести забір матеріалу з ранової поверхні для проведення цитологічного дослідження (відбиток, зішкріб) та виготовлення мазка на предметному склі.
- Призначати індивідуальну схему премедикації в залежності від психо-соматичного стану хворого, характеру та об'єму хірургічного втручання.
- Продемонструвати техніки передопераційної підготовки рук хірурга за сучасними методиками.
- Провести на фантомі техніку антисептичної обробки операційного поля.
- Складати план комплексного обстеження та лікування хворих на СНІД.
- Складати план комплексного лікування хворих на вказані патології.
- Виконати на фантомі техніку аплікаційної анестезії.
- Виконати на фантомі техніку проведення інфільтраційної анестезії.
- Виконати на фантомі техніки проведення мандибулярної анестезії.
- Виконати на фантомі техніку проведення торусальної анестезії.
- Виконати на фантомі техніки проведення ментальної анестезії.
- Виконати на фантомі техніку проведення язикової анестезії.
- Виконати на фантомі техніку проведення щічної анестезії.
- Виконати на фантомі техніки проведення різцевої анестезії.
- Виконати на фантомі техніку проведення піднебінної анестезії.
- Виконати на фантомі техніку проведення туберальної анестезії.
- Виконати на фантомі техніки проведення інфраорбітальної анестезії.
- Виконати на фантомі техніку проведення центральних провідникових анестезій.
- Виконати на фантомі операцію видалення окремих груп зубів на верхній та нижній щелепах.
- Виконати на фантомі операційне втручання – перикоронароектомії, атипового видалення зуба.
- Виконати на фантомі операцію розкриття субперіостального абсцесу.
- Виконати на фантомі операцію закриття ороантрального сполучення.
- Провести зубозберігаючі операційні втручання при періодонтитах.
- Провести зупинку кровотечі після видалення зуба.
- Провести кюретаж лунки.
- Провести кюретаж пародонтальних кишень.
- Виконати на фантомі операцію радикальної синусотомії.
- Виконати на фантомі операцію секвестрехтомії.
- Провести цистотомію.
- Виконати на фантомі етапи операції – розкриття абсцесів і флегмон різних анатомо-топографічних ділянок ЩЛД.
- Провести дренивання рани.
- Провести первинну хірургічну обробку рани.
- Продемонструвати техніку накладання вузлового шва.

- Провести реплантацію зуба.
- Провести тимчасову іммобілізацію уламків нижньої та верхньої щелеп.
- Виготовити тимчасові шини та провести шинування при переломах щелеп.
- Провести лігатурне зв'язування зубів.
- Провести накладання гладкої шини-скоби.
- Провести постійну іммобілізацію уламків нижньої та верхньої щелеп.
- Провести двощелепне шинування як один з методів постійної іммобілізації.
- Провести вправлення вивиху нижньої щелепи.
- Провести накладання щелепно-лицевих апаратів (репозійних, формуючих, заміщуючих та фіксуючих).
- Скласти план та провести обстеження хворого з наявністю новоутвору, призначити додаткові методи діагностики.
- Провести забір матеріалу (мазків і біоптатів) для цитологічного і патоморфологічних досліджень.
- Встановити онкодіагноз на основі отриманих результатів обстежень.
- Скласти план лікування пацієнта із онкологічними захворюваннями ЩЛД.
- Складати план комплексного лікування хворих на вказані патології.
- Діагностувати місцеві та загальні ускладнення в практиці хірурга-стоматолога.
- Провести на фантомі серцево-легеневу реанімацію (непрямий масаж серця і штучне дихання).
- Надавати допомогу при невідкладних станах в практиці ЩЛХ згідно відповідних алгоритмів.

демонструвати:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- здатність вчитися та бути сучасно навченим.
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- здатність до вибору стратегії спілкування.
- здатність працювати в команді.
- навички міжособистісної взаємодії.
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), орієнтацію на безпеку.
- володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

4. Пререквізити курсу

Дисципліни	Студент повинен знати	Студент повинен вміти
Анатомія людини Гістологія, цитологія, ембріологія	Знати анатомо-фізіологічні особливості щелепно-лицевої ділянки: а). будову верхньої та нижньої щелеп, гістоструктуру кісткової тканини; б). іннервацію та васкуляризацію цих ділянок;	Вміти пояснити будову органів та систем щелепно-лицевої ділянки. Вміти пояснити механічну взаємодію груп м'язів. Вміти пояснити локалізацію патологічного процесу в щелепно-лицевій ділянці.

	<p>в). точки прикріплення та функції м'язів щелепно-лицевої ділянки;</p> <p>г). пошарову гістологічну будову шкіри;</p> <p>д). будову лімфатичної системи голови та шиї;</p> <p>е). особливості відтоку лімфи від зубів верхньої та нижньої щелеп;</p> <p>ж). локалізація клітковинних просторів з визначенням їх меж;</p> <p>з). будову молочних та постійних зубів;</p> <p>и). анатомічну та гістологічну будову тканин пародонту;</p> <p>к). анатомічну та гістологічну будову слизової оболонки порожнини рота;</p> <p>л). будову органів голови та шиї;</p> <p>м). ембріогенез органів щелепно-лицевої ділянки.</p>	<p>Вміти пояснити генез вроджених вад розвитку тканин щелепно-лицевої ділянки.</p>
Фізіологія	Знати фізіологію акту ковтання, акту дихання	Вміти пояснити які органи приймають участь у вказаних актах і яка їхня роль.
Патоморфологія Патофізіологія	Знати механізм запалення та його морфологічну маніфестацію. Фази розвитку запального процесу. Знати поняття гіперплазії, метаплазії, атрофії. Знати механізм регенерації м'яких та твердих тканин. Фази репаративного остеогенезу. Фази загоювання м'яких тканин.	<p>Вміти пояснити механізм розвитку запального процесу, його фази. Охарактеризувати патоморфологічні та клінічні ознаки запалення. Вміти пояснити морфологічні зміни в тканинах, що виникають при цьому.</p> <p>Вміти пояснити механізм розвитку алергічних реакцій, охарактеризувати морфологічні зміни в тканинах, що виникають при цьому. Вміти пояснити механізм репаративної регенерації, його фази. Охарактеризувати патоморфологічні та клінічні ознаки формування кісткової мозолі; загоювання первинним та вторинним натягом. Вміти пояснити порушення актів ковтання, дихання та порушення мови при вроджених вадах органів ЩЛД</p>

Клінічна анатомія і оперативна хірургія	Знати топографію клітковинних просторів, розташування слинних залоз, м'язів, кісток щелепно-лицевої ділянки. Кровообіг, іннервацію та пошарову будову окремих органів ротової порожнини.	Вміти пояснити топографію органів щелепно-лицевої ділянки. Вміти пояснити локалізацію патологічного процесу в щелепно-лицевій ділянці. Вміти пояснити пошарову будову органів щелепно-лицевої ділянки.
Фармакологія	Знати фармакологічні особливості препаратів, що застосовуються для лікування в клініці хірургічної стоматології.	Вміти охарактеризувати механізм дії препаратів. Вміти призначати та розраховувати дози основних медичних препаратів, що застосовуються.
Мікробіологія, вірусологія та імунологія	Знати видову ідентифікацію мікроорганізмів ротової порожнини; що таке умовно-патогенні та патогенні мікроорганізми, їх роль у розвитку запальних процесів щелепно-лицевої ділянки.	Вміти охарактеризувати особливості мікрофлори ротової порожнини та мікроорганізмів, які спричиняють розвиток гнійно-запальних та специфічних процесів. Вміти пояснити суть бактеріологічного дослідження.
Пропедевтика внутрішньої медицини	Знати порядок обстеження хворого. Знати структуру та методологію написання історії хвороби.	Вміти зібрати скарги, анамнез, провести системний огляд хворого та правильно оформляти медичну документацію.
Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	Знати іноземну мову, іноземну медичну термінологію.	Вміти спілкуватись іноземною мовою, користуватись іноземними джерелами за професійним спрямуванням.
Латинська мова та медична термінологія	Знати міжнародну медичну термінологію.	Вміти користуватись міжнародною медичною термінологією латинською мовою.
Військово-орієнтована підготовка за спеціальністю «Стоматологія»	Знати об'єм медичної допомоги, що надається на кожному етапі евакуації.	Вміти пояснити основні принципи невідкладної допомоги потерпілим.
Радіологія	Знати додаткові методи обстеження, які застосовуються для діагностики патологій ЩЛД. Загальні принципи діагностичних критеріїв.	Вміти пояснити принципи на яких базуються ті чи інші методи (рентген, КТ, МРТ, УЗД). Вміти описати загальні рентгенологічні ознаки патологічних процесів ЩЛД.

Внутрішня медицина	Знати основні клінічні симптоми, принципи діагностики та лікування загальносоматичних захворювань (гіпертонічна хвороба, інфаркт міокарда, інсульт, епілепсія, бронхіальна астма).	Вміти пояснити основні клінічні симптоми, принципи діагностики та лікування загальносоматичних захворювань (гіпертонічна хвороба, інфаркт міокарда, інсульт, епілепсія, бронхіальна астма).
Соціальна медицина, громадське здоров'я	Знати рівні надання медичної допомоги в державі. Статистичні та аналітичні методи в медичній практиці. Знати основні принципи проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, проведення заходів щодо забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.	Вміти формувати річний звіт про особисту виробничу діяльність; вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення. Досліджувати обсяги та результативність діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я; виявляти дефекти діяльності та причин їх формування. Проводити контроль якості медичного обслуговування; визначати фактори, що перешкоджають підвищенню якості та безпеки медичної допомоги. Організовувати роботу медичного персоналу; формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами.
Хірургія	Знати методики накладання основних типів пов'язок на рани.	Здійснити тимчасову зупинку кровотечі.
Терапевтична стоматологія Дитяча терапевтична стоматологія Дитяча хірургічна стоматологія	Знати захворювання твердих тканин зуба та пульпи. Знати додаткові методи обстеження, що застосовуються в стоматологічній практиці.	Вміти провести внутрішньоротове обстеження окремих зубів. Вміти діагностувати карієс, пульпіт тимчасових та постійних зубів. Вміти діагностувати захворювання слизової оболонки ротової порожнини.

5. Програмні результати навчання		
Список результатів навчання		
Код результату навчання	Зміст результату навчання	Посилання на код матриці компетентнос

		тей
<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1 ОПП); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2 ОПП).	<i>ПР1</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5 ОПП).	<i>ПР2</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5 ОПП, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2 ОПП).	<i>ПР3</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1 ОПП).	<i>ПР4</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4 ОПП).	<i>ПР5</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i>	Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.	<i>ПР6</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i>	Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.	<i>ПР7</i>

<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2 ОПП) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	<i>ПР8</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2 ОПП) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	<i>ПР9</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3 ОПП) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	<i>ПР10</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1 ОПП).	<i>ПР11</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i>	Організувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.	<i>ПР12</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4 ОПП).	<i>ПР13</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i>	Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.	<i>ПР14</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i>	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.	<i>ПР15</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i>	Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.	<i>ПР16</i>

<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i>	Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.	<i>ПР17</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i>	Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.	<i>ПР18</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	<i>ПР19</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i>	Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.	<i>ПР20</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1 ОПП) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6 ОПП).	<i>ПР21</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1 ОПП) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7 ОПП).	<i>ПР22</i>
<i>Зн1, Зн2, Ум1, К1, К2, АВ1, АВ2</i>	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4 ОПП) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7 ОПП).	<i>ПР23</i>

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	<p>Зн1 Спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи</p> <p>Зн2 Критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей</p>	<p>Ум1 Розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог</p> <p>Ум2 Проведення дослідницької та/або інноваційної діяльності</p>	<p>К1 Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються</p> <p>К2 Використання іноземних мов у професійній діяльності</p>	<p>АВ1 Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування</p> <p>АВ2 Відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди</p> <p>АВ3 Здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним</p>
Загальні компетентності				
1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн1 Зн2	Ум1		АВ1
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1	Ум1	К1	АВ2
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.	Зн1	Ум1	К1	АВ1
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.			К1, К2	
5. Здатність спілкуватися англійською мовою.			К1	
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Зн1		К1, К2	АВ2
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Зн1		К1	АВ2
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.		Ум1		АВ1
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Зн1	Ум1	К1	АВ1
10. Здатність бути критичним і самокритичним.	Зн2			АВ1
11. Здатність працювати в команді.	Зн2		К1, К2	АВ2
12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Зн1	Ум1		АВ1
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	Зн1			АВ1
14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного)	Зн1	Ум1	К1	АВ3

суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.				
15.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Зн1	Ум2		АВ3
Спеціальні (фахові) компетентності				
1.Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні	Зн2	Ум1	К1, К2	
2.Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень	Зн1	Ум1		АВ1
3.Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани	Зн1	Ум1		АВ1
4.Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ЩЛО)	Зн2	Ум1	К1	АВ1
5.Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та ЩЛО	Зн1	Ум1		АВ1
6.Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та ЩЛО	Зн1, Зн2	Ум1	К1	
7.Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та ЩЛО з супутніми соматичними захворюваннями		Ум1		АВ1, АВ2

8.Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції	Зн1	Ум1		АВ1
9.Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та ЩЛЮ	Зн1	Ум1	К1	АВ1 АВ2
10.Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів	Зн1, Зн2	Ум1	К1	АВ1 АВ2
11.Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги	Зн1, Зн2	Ум1		АВ1 АВ2
12.Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології	Зн1	Ум2	К1	АВ2
13.Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне)	Зн2	Ум2		
14.Спроможність ведення нормативної медичної документації			К1	АВ1
15.Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації	Зн2		К1 К2	АВ1 АВ2
16.Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ	Зн1	Ум1	К1	
17.Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності	Зн1		К1	АВ2
18.Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини	Зн2	Ум1	К1	АВ1 АВ2

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності																																
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності															Фахові компетентності																
		ЗК1	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ЗК14	ЗК15	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12	СК13	СК14	СК15	СК16	СК17	СК18
ПР1	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+				+	+	+		+	+	+					+		+			+		
ПР2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+										+	+	+	+		+		
ПР3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+										+		+			+		
ПР4	+	+	+	+	+						+				+	+	+		+	+	+					+				+	+		
ПР5	+	+	+	+	+						+				+	+	+											+			+		
ПР6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+			+		+						+	+	+		+	+		
ПР7	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+						+	+	+			+		
ПР8	+	+	+			+	+	+	+						+	+			+	+	+			+	+	+							
ПР9	+	+	+	+		+	+	+	+			+			+				+	+			+							+	+		
ПР10	+	+	+			+	+	+	+						+					+	+		+								+		
ПР11	+	+	+	+						+	+				+							+	+	+						+	+		
ПР12	+	+	+	+	+						+		+	+	+									+	+						+	+	
ПР13	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+				+									+	+						+	+	
ПР14	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+											+		+	+		+		
ПР15	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+			+								+	+	+	+				
ПР16	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР17	+	+	+		+				+		+	+	+	+				+								+	+				+		
ПР18	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+						+		+	+	+	+		+	+	
ПР19	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР20	+	+	+					+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
ПР21	+	+	+					+	+	+													+	+	+	+						+	
ПР22	+	+	+					+	+	+													+	+	+							+	
ПР23	+	+	+					+	+	+													+	+	+	+						+	

6. Формат і обсяг курсу		
Формат курсу	<i>Очний</i>	
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп
практичні	108	за розкладом
самостійні	102	за розкладом

7. Тематика та зміст курсу				
Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання	Викладач
Змістовий модуль І. «Реконструктивно-відновна хірургія ЩЛД»				
П-1	<p>Набуті дефекти і деформації м'яких тканин обличчя.</p> <p>Принципи планування пластичних операцій.</p> <p>Пластика місцевими тканинами.</p> <p>Пластика клаптем на ніжці. Вільна пересадка тканин.</p> <p>Пластика шкірним стеблом за Філатовим.</p> <p>Хірургічне лікування слинних нориць.</p> <p>Вроджені незрощення верхньої губи та піднебіння.</p> <p>Класифікація.</p> <p>Особливості клінічного перебігу та функціональних порушень.</p> <p>Принципи хірургічного лікування.</p>	<p>Роль обличчя в житті людини. Класифікація дефектів і деформацій обличчя. Дефекти і деформації, що виникли внаслідок механічних травм, вогнепальних пошкоджень, опіків, після запальних захворювань (остеомиєліт, червоний вовчак, сифіліс, нома та ін.). Дефекти після видалення пухлин обличчя і органів порожнини рота.</p> <p>Аналіз і оцінка дефекту обличчя, анатомічних, функціональних і естетичних змін. Вплив деформацій та дефектів щелепно-лицевої ділянки на загальний та психоемоційний статус пацієнта.</p> <p>Протезування та реабілітація хворих після втручання у зв'язку з деформацією щелеп.</p> <p>Типові способи пластики місцевими тканинами. Усунення дефектів губ і приротової ділянки.</p> <p>Заміщення дефектів губ клаптями з щік, ділянки носогубних боріз, з іншої губи. Усунення мікростоми, пластика кутів рота. Операційні втручання у зв'язку з подвійною губою, скороченням вуздечки губи, язика.</p> <p>Дистракція шкіри. Шкіряні експандери. Дія, показання та методика застосування, переваги та недоліки.</p> <p>Пластика тканин "клаптем на ніжці", взятих з близько розміщених ділянок. Забезпечення життєздатності клаптя живильною "ніжкою", що використовується для заміщення дефекту.</p> <p>Застосування таких клаптів для</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР5, ПР 6, ПР7, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР13, ПР 14, ПР15, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР23</i></p>	за розкладом

	<p>заміщення дефектів губ, щік, підборіддя, індійський спосіб ринопластики, варіанти цих видів пластики.</p> <p>Пластика клаптями тканин із віддалених ділянок. Можливість залучення великої кількості тканин. Італійський спосіб ринопластики.</p> <p>Розробка і впровадження в практику стеблового клаптя В.П. Філатова. Біологічне обґрунтування його застосування. Використання філатовського стебла для заміщення дефектів різних відділів обличчя і тканин порожнини рота.</p> <p>Пластика із застосуванням вільної пересадки тканин. Сучасні уявлення про біологічні процеси, що проходять при вільній пересадці тканин та органів.</p> <p>Класифікація трансплантатів. Імунологічні, біологічні та біомеханічні аспекти пересадки тканин: шкіри, кісток, хрящів та ін. Застосування ауто-, ало-, ксенотрансплантації різних тканин в щелепно-лицевій хірургії. Експлантація.</p> <p>Вільна пересадка шкіри. Біологічне обґрунтування. Показання, методика застосування різних видів шкірних клаптів (тонкий, розщеплений, во всю товщу) для закриття раневих поверхонь на обличчі та в порожнині рота, їх переваги та недоліки.</p> <p>Пересадка шкіри для усунення рубцевих деформацій, контрактур, дефектів різноманітних ділянок обличчя, порожнини рота, носа.</p> <p>Профілактика і лікування різних видів рубців на обличчі. Особливості лікування келоїдних рубців. Біологічне обґрунтування диференційованого застосування фізичних факторів залежно від фази перебігу раневого процесу при пересадці шкіри та інших відновних операційних втручаннях.</p> <p>Фактори розвитку вроджених вад</p>	
--	--	--

		<p>обличчя. Патогенез розвитку патології у внутрішньоутробному періоді.</p> <p>Види вроджених вад.</p> <p>Диференційна діагностика незрощень верхньої губи та піднебіння. Клінічна картина явних та прихованих незрощень.</p> <p>Функціональні та анатомічні порушення у дітей із вродженими незрошеннями верхньої губи і піднебіння.</p> <p>Види операційних втручань, терміни пластичного закриття дефектів. Методи хейлопластики при однобічному та двобічному незрощенні верхньої губи. Методи операційних втручань при вроджених незрошеннях піднебіння.</p> <p>Принципи комплексного лікування дітей із вродженими незрошеннями верхньої губи і піднебіння.</p> <p>Роль ортодонта та логопеда у післяопераційній реабілітації пацієнтів.</p> <p>Особливості медикаментозного ведення пацієнтів дитячого віку.</p>		
П-2	<p>Сучасні принципи діагностики дефектів та деформацій лицевого скелета.</p> <p>Антропометрія, цефалометрія.</p> <p>Методи променевого дослідження, стереолітографія.</p> <p>Використання навігаційних комп'ютерних технологій в комплексному лікуванні дефектів та деформацій обличчя.</p> <p>Деформації щелеп: етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина,</p>	<p>Особливості обстеження пацієнтів з дефектами та деформаціями лицевого скелета, функціональні та естетичні порушення, що спостерігаються у них. Роль променевих методів обстеження.</p> <p>Діагностика із застосуванням телерентгенографії черепу.</p> <p>Використання навігаційних комп'ютерних технологій в плануванні та комплексному лікуванні дефектів та деформацій обличчя.</p> <p>Аномалії розвитку і деформації кісток щелеп. Класифікація ВОЗ деформацій та аномалій щелеп: недорозвинення (мікрогнатія) або надмірний розвиток (макрогнатія) верхньої та нижньої щелеп чи окремих їх ділянок (прогнатія і ретрогнатія), відкритий прикус.</p> <p>Клінічні прояви, функціональні та естетичні порушення. Аналіз і оцінка дефекту обличчя, анатомічних, функціональних і</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 14, ПР 15, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР19, ПР 20, ПР 21, ПР 22</i></p>	<p>за розкладом</p>

	<p>діагностика. Ортогнатична хірургія: принципи та техніки моно- та бімаксиллярних операцій. Методика дистракційного остеогенезу.</p>	<p>естетичних змін. Вплив деформацій та дефектів щелепно-лицевої ділянки на загальний та психоемоційний статус пацієнта. Показання до хірургічного лікування. Основні методи операцій для корекції розмірів і форми нижньої щелепи. Втручання в межах тіла, кута та гілки нижньої щелепи. Площини остеотомії щелеп. Усунення відкритого прикусу. Оперативна корекція форми, розмірів та положення верхньої щелепи. Особливості оперативної техніки, іммобілізації і післяопераційного ведення. Дистракційно-компресійний метод у лікуванні аномалій розвитку та деформацій щелеп. Історія розвитку, роль вітчизняних вчених. Біологічне обґрунтування дистракційного гістіогенезу. Дистракційний регенерат, зона "росту" кісткової тканини. Показання та обладнання для дистракції-компресії кісткової тканини, м'язів, судин, нервів, шкіри. Види апаратів, застосування зовнішньо- та внутрішньоротових апаратів, темпи дистракції-компресії верхньої та нижньої щелеп. Досягнення вітчизняних вчених. Протезування та реабілітація хворих після втручання у зв'язку з деформацією щелеп.</p>		
--	---	---	--	--

<p>П-3</p>	<p>Основи кістково-пластичної хірургії ЩЛД. Класифікація кістково-пластичних матеріалів. Поняття про автогенну, аллогенну, ксеногенну трансплантацію, застосування синтетичних (аллопластичних) кісткових замінників. Загальні правила кістково-пластичних операцій у ЩЛД. Принципи підготовки материнського ложа та донорської ділянки для трансплантації. Тотальні та субтотальні дефекти верхньої та нижньої щелепи, їх клінічно-рентгенологічна характеристика. Принципи реконструктивної хірургії ЩЛД з використанням черепно-лицевих титанових імплантатів та кісткових автотрансплантатів. Дефекти та деформації зовнішнього носа та вуха. Основи ектопротезування. Реконструкція СНЩС.</p>	<p>Класифікація та причини дефектів нижньої та верхньої щелеп. Показання до кісткової пластики. Біологічне обґрунтування кісткової пластики, імунологічна сумісність тканин. Види трансплантатів та кісткового ложа. Можливості застосування консервованої кістки, методи консервування кістки. Доля трансплантатів, типи їх перебудови. Підготовка до операції. Особливості кісткової пластики нижньої та верхньої щелеп у разі «свіжих» вогнепальних поранень і після видалення пухлин (первинна кісткова пластика). Комбінована кісткова пластика. Методи фіксування трансплантатів і фрагментів нижньої та верхньої щелеп під час кістково-пластичної операції (титанові мініпластини та гвинти, гвинти IMF, титанові мембрани, армовані колагенові мембрани, еджуайс-техніка, зовнішньоротові апарати). Остеогенна та остеоіндуктивна терапія: показання, підготовка хворих матеріали, методи, результати. Класифікація трансплантатів. Імунологічні, біологічні та біомеханічні аспекти пересадки тканин: шкіри, кісток, хрящів та ін. Застосування ауто-, ало-, ксенотрансплантації різних тканин в щелепно-лицевій хірургії. Експлантація. Біологічні основи пересадки хряща як опорного матеріалу і для корекції контурів різних ділянок обличчя. Пластичне усунення дефектів носа. Види і методи ринопластики. Одночасне формування носа з філатовського стебла за методом Ф.М.Хітрова. Вільна пересадка комплексу тканин (шкіра і хрящ) для відновлення крила носа за методом Сулової. Реконструктивні втручання при дефектах щік, аномаліях,</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР14, ПР 16, ПР 18, ПР19, ПР 20</i></p>	<p>за розкладом</p>
------------	--	--	--	---------------------

		<p>деформаціях та дефектах вушних раковин.</p> <p>Застосування полімерних матеріалів і біокомпозитів для експлантації у відновній хірургії обличчя. Контурна пластика для корекції зовнішніх обрисів обличчя при його дефекті та деформацій.</p> <p>Клапті з осьовим судинним малюнком: дельто-пекторальний, "еполетний" та інші. Біологічне обґрунтування, показання, переваги та недоліки, принципи застосування, можливі ускладнення.</p> <p>Сучасні принципи реконструкції СНЩС. Одно- та двохполюсне протезування СНЩС.</p>		
П-4	<p>Хірургічна підготовка порожнини рота до ортопедичного лікування.</p> <p>Операції на м'яких тканинах: пластика вуздечок губи та язика, усунення рубцевих деформацій та м'язових тяжів, фіброзних змін слизової оболонки порожнини рота.</p> <p>Вестибулопластик а: принципи та техніки операції з використанням вільних слизових та шкірних трансплантатів.</p> <p>Хірургічна підготовка порожнини рота до ортопедичного лікування.</p> <p>Операції на кістковій тканині: альвеолотомія, усунення екзостозів, вертикальна та</p>	<p>Стани щелепно-лицевої ділянки, що заважають зубному протезуванню. Хірургічна підготовка порожнини рота до протезування: пластика вуздечок губи та язика, усунення рубцевих деформацій та м'язових тяжів, фіброзних змін слизової оболонки порожнини рота.</p> <p>Поглиблення присінку порожнини рота місцевою пластичною операцією та з застосуванням вільних слизових та шкірних трансплантатів.</p> <p>Стани щелепно-лицевої ділянки, що заважають зубному протезуванню. Хірургічна підготовка порожнини рота до протезування: видалення зубів, альвеолотомія. Типи атрофії альвеолярного паростка щелеп, методи його збільшення.</p> <p>Методи місцевої профілактики атрофії альвеолярного відростка щелеп після видалення зуба.</p> <p>Покази до остеопластики та способи її проведення.</p> <p>Покази до альвеолопластики та способи її проведення.</p> <p>Переміщення підборідного (ментального) судинно-нервового пучка.</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 11, ПР13, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР23</i></p>	за розкладом

	горизонтальна аугментації альвеолярного відростка. Відкритий та закритий синус-ліфтинг: показання, методики проведення та модифікації.	Методи збільшення висоти та ширини альвеолярних відростків щелеп. Кісткові трансплантати та імплантати, кістковопластичні операції, операція "sinus lift". Біологічні засади, результати, прогноз. Направлена регенерація тканин, мембранна техніка в операції "sinus lift". Види матеріалів, що застосовуються при експлантації: кераміка, композитні, металеві, з пам'яттю форми та ін. Їх біосумісність та дія, результати застосування		
П-5	Дентальна імплантація. Історія та основні етапи розвитку імплантології. Види імплантатів, матеріали для їх виготовлення. Принципи та методика одно- та двохетапної імплантації. Поняття про негайне та відтерміноване навантаження імплантатів. Ускладнення дентальної імплантації.	Імплантаційні технології в щелепно-лицевій хірургії. Біологічні основи стоматологічної імплантації. Стоматологічна імплантація: показання та протипоказання, обстеження пацієнта, планування хірургічного та ортопедичного етапів лікування. Оцінка кісткової тканини щелеп. Види і матеріали імплантатів, одно- та двоетапна імплантація, реакція кістки на імплантацію. Негайне та відтерміноване навантаження імплантатів. Остеоінтеграція, її суть. Техніка стоматологічної імплантації, ускладнення та їх профілактика, особливості її проведення на верхній та нижній щелепі. Результати стоматологічної імплантації. Спрямована регенерація тканин, мембранна техніка.	<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i> <i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 6, ПР 8, ПР 10, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР19, ПР 20, ПР 21, ПР 22</i>	за розкладом
П-6	Тромбоцитарні концентрати. Класифікація. Методики виготовлення. Поняття про фактори росту та їх регенеративний потенціал. Можливості застосування тромбоцитарних	Поняття про ендогенні регенеративні технології. Аутологічні тромбоцитарні препарати. Фактори росту, класифікація, клітинна регуляція; регенеративний потенціал. Види тромбоцитарних концентратів, їх властивості, методики виготовлення. Особливості застосування в клінічній практиці та в стоматології зокрема.	<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i> <i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 5, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР13, ПР</i>	за розкладом

	<p>концентратів та композицій на їх основі для регенерації м'яких тканин ЩЛД та стимуляції остеогенезу.</p> <p>Естетична хірургія ЩЛД.</p> <p>Вікові зміни м'яких тканин обличчя та шиї.</p> <p>Контурна пластика обличчя.</p> <p>Методики ін'єкційного введення ботулотоксину, філерів, тромбоцитарних концентратів для корекції вікових змін та усунення естетичних недоліків обличчя.</p>	<p>Значення естетики обличчя в житті та психології людини. Вікові зміни тканин обличчя.</p> <p>Обстеження пацієнтів, фіксація доопераційного статусу, планування операцій. Головні принципи операцій при передчасній інволюції тканин обличчя, вимоги до місцевого та загального статусу. Усунення зморшок обличчя, лоба, шиї, піднижньощелепних ділянок.</p> <p>Реконструкція вух, носа, навколоочних ділянок, лоба.</p> <p>Контурна пластика обличчя.</p> <p>Можливі ускладнення.</p> <p>Фізіотерапія, консервативна терапія, результати лікування.</p>	<p>14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР23</p>	
П-7	<p>Ускладнення ендодонтичних втручань та їх хірургічне лікування.</p> <p>Пародонтальна хірургія: основні методики операційних втручань, використання кістково-пластичних матеріалів.</p> <p>Спрямована тканинна регенерація за допомогою мембран.</p>	<p>Методики хірургічного лікування ендодонтичних ускладнень (перфорація кореня, зовнішня резорбція кореня, перелом кореня). Покази до видалення зубів при виникненні ускладнень після ендодонтичного лікування.</p> <p>Роль і значення хірургічних методів у комплексному лікуванні захворювань пародонта.</p> <p>Кюретаж пародонтальних кишень, гінгівотомія, гінгівектомія, клаптева операція, остеопластика і компактостеотомія, пересадка артеріалізованих клаптів у зону ушкодження, остеогенна терапія.</p> <p>Спрямована тканинна регенерація, матеріали та методи проведення.</p>	<p>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</p> <p>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 11, ПР13, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР23</p>	за розкладом
П-8	<p>Анкілози скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС): етіологія, патогенез, класифікація,</p>	<p>Методика обстеження хворого з патологією СНЩС, контрактурою нижньої щелепи. Клінічні прояви патології СНЩС.</p> <p>Методи хірургічних операцій (остеотомія, остеоектомія, резекція суглобового відростка з</p>	<p>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</p>	за розкладом

	<p>клінічна картина, діагностика, лікування, профілактика. Артроскопія, її можливості в лікуванні хвороб СНЩС. Контрактура нижньої щелепи: етіологія, класифікація, клінічна картина, диференційна діагностика, лікування, профілактика. Захворювання і пошкодження і трійчастого і лицевого нервів. Клініка, діагностика, лікування. Хірургічне лікування больових синдромів: невралгії, неврити ЩЛД. Синдром больової дисфункції СНЩС. Алгоритми виконання практичних навичок: пластика місцевими тканинами, техніки накладання швів, проведення альвеолотомії, проведення розтину пародонтального абсцесу. Підсумкове заняття з розділу "Реконструктивно-відновна хірургія ЩЛД".</p>	<p>одномоментною його пластикою) при анкілозі СНЩС. Можливі ускладнення операцій при анкілозі СНЩС. Профілактика анкілозу СНЩС. Класифікація контрактур нижньої щелепи. Етіопатогенез, клініка, діагностика контрактури нижньої щелепи. Додаткові методи обстеження хворих із контрактурами нижньої щелепи. Диференційна діагностика. Сучасні медикаментозні методи лікування контрактур нижньої щелепи. Сучасні хірургічні методи лікування контрактур нижньої щелепи. Фізіотерапевтична реабілітація хворих із контрактурами нижньої щелепи. Профілактика контрактур нижньої щелепи (запальних, посттравматичних, післяін'єкційних). Неврологія щелепно-лицевої ділянки. Больові, парестетичні та інші синдроми. Неврити лицевого нерва. Парез і параліч м'язів. Показання до оперативного лікування (декомпресія, невроліз, зшивання нерва, фаціальна, м'язова, шкірна пластика, мікрохірургічна пластика нервами та м'язами). Невралгія трійчастого нерва. Етіологія, клінічні прояви, диференціальна діагностика. Відмінність від невриту та інших прозопалгічних синдромів і наслідків порушення прикусу. Невралгія язикового нерва. Синдром Фрея – аурикулотемпоральний синдром (гіпергемігідроз). Гангліоліти, судинні болі. Принципи лікування невралгічних порушень щелепно-лицевої ділянки. Діагностика та лікувальна блокада анестетиками. Консервативні і хірургічні методи лікування, показання, прогноз. Показання до застосування фізіо- і рефлексотерапії.</p>	<p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 11, ПР13, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР23</i></p>	
--	---	---	---	--

		Синдром больової дисфункції СНЩС; етіологія, патогенез, діагностика, лікування. Синдром Костена.		
Змістовий модуль 2. «Субординатура»				
П-9	<p>Клінічне обстеження хірургічного стоматологічного хворого. Курація амбулаторних та стаціонарних хворих.</p> <p>Підготовка хворого до операційного втручання.</p> <p>Асептика та антисептика в ЩЛХ.</p> <p>Класифікація знечулення, види, методи, показання та протипоказання.</p> <p>Загальне знечулення.</p> <p>Премедикація.</p> <p>Нейролептанальгезія. Вибір методу знечулення при хірургічних втручаннях в умовах стаціонару, поліклініки.</p>	<p>Організація роботи і оснащення стоматологічної поліклініки, щелепно-лицевого відділення стаціонару, операційної, перев'язувальної.</p> <p>Спеціальне обладнання, апаратура та інструменти для обстеження хворих і виконання стоматологічних втручань.</p> <p>Медична документація в хірургічному відділенні (кабінеті) стоматологічної поліклініки та в щелепно-лицевому відділенні лікарні. Показники роботи хірурга-стоматолога.</p> <p>Показання до госпіталізації хворих з патологією щелепно-лицевої ділянки, особливості їх обстеження та реабілітації.</p> <p>Особливості обстеження хворих із захворюваннями зубощелепної системи, пошкодженнями, запальними процесами, доброякісними, злоякісними та пухлиноподібними утвореннями, природженими і набутими дефектами, деформаціями щелепно-лицевої ділянки.</p> <p>Значення особистого спілкування лікаря з хворим. Емоційні фактори, пов'язані із захворюваннями, пошкодженнями і дефектами обличчя та лікуванням, що проводиться. Деонтологія та лікарська етика в хірургічній стоматології і щелепно-лицевій хірургії.</p> <p>Збір суб'єктивних даних хворого: Скарги на момент звернення до медичної установи.</p> <p>Анамнез хвороби: розвиток захворювання, його динаміка, попереднє лікування.</p> <p>Анамнез життя: спадкові, перенесені та супутні захворювання, шкідливі звички - вживання наркотиків, алкогольних</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР19, ПР 20, ПР 21, ПР 22</i></p>	за розкладом

		<p>напоїв, паління; спадковість, алергологічний анамнез.</p> <p>Об'єктивне обстеження: загальний стан, свідомість. Обстеження органів і систем у стаціонарі.</p> <p>Обстеження щелепно-лицевої ділянки. Огляд обличчя. Пальпація. Огляд органів та м'яких тканин порожнини рота, обстеження зубів.</p> <p>Загальноклінічні, лабораторні та спеціальні методи дослідження. Дослідження функції рухових і чутливих нервів. Обстеження слинних залоз та їх проток, скронево-нижньощелепних суглобів, лімфатичного апарату обличчя та шиї. Встановлення характеру та величини дефектів і деформацій тканин обличчя і порожнини рота, стан навколишніх тканин. Оцінка ступеня анатомічних, функціональних і естетичних порушень.</p> <p>Об'єктивні методи дослідження із застосуванням сучасної діагностичної апаратури.</p> <p>Рентгенологічні: рентгенографія, томографія, панорамна рентгенографія і пантомографія. Застосування штучного контрастування. Комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія, радіоізотопна, ультразвукова діагностика, дистанційна та контактна термографія.</p> <p>Морфологічні методи: цитологічне дослідження відбитків, зішкрібів, пункційного матеріалу; гістологічне дослідження біопсійного матеріалу. Методи функціональної діагностики: рео-, поляро- та електроміографія, електроодонтодіагностика.</p> <p>Застосування комп'ютерів у діагностиці: розшифрування рентгенограм, планування операцій, результатів лікування.</p> <p>Обсяг обстеження хворих з патологією щелепно-лицевої ділянки під час лікування в умовах поліклініки та стаціонару, участь суміжних спеціалістів в обстеженні.</p>		
--	--	---	--	--

		<p>Асептика і антисептика при операціях на обличчі та в порожнині рота. Підготовка ротової порожнини до операції. Обробка операційного поля.</p> <p>Стерилізація інструментів і перев'язувального матеріалу, матеріалу для накладання швів (шовк, кетгут, нитки із синтетичних матеріалів). Підготовка рук хірурга до операції.</p> <p>Особливості догляду за амбулаторними та стаціонарними хворими із запальними захворюваннями, пошкодженнями та після планових оперативних втручань в щелепно-лицевій ділянці, їх харчування.</p> <p>Внутрішньогоспітальна інфекція в стоматологічній поліклініці та щелепно-лицевому стаціонарі, шляхи передачі інфекції. Захист пацієнтів і медичного персоналу від госпітальної інфекції, вірусного гепатиту, ВІЛ-інфекції та інших.</p> <p>Мета, види та завдання знечулення в стоматології. Організація та забезпечення анестезіологічної та реанімаційної служби в стоматологічній поліклініці і стаціонарі.</p> <p>Біль, його види, компоненти болю, його значення для організму. Реакція організму на біль, оперативну травму.</p> <p>Премедикація, її принципи, завдання, дія. Показання до застосування. Особливості проведення в умовах поліклініки і стаціонару. Групи та клініко-фармакологічна характеристика лікарських засобів, які застосовуються для премедикації (анальгетиків, транквілізаторів, антигістамінних засобів та ін.). Види премедикації, що застосовує лікар-стоматолог і анестезіолог.</p> <p>Потенціювання місцевого знеболення. Нейролептанальгезія. Комбіноване знеболювання. Атаральгезія. Аудіоанестезія. Голкорексфлексотерапія.</p> <p>Транскраніальна електроанальгезія. Черезшкірна</p>		
--	--	---	--	--

		електронейростимуляція. Гіпнотичний вплив. Загальне знеболювання при операціях у щелепно-лицевій ділянці. Наркоз, його види. Показання та протипоказання до його проведення. Підготовка хворого до проведення наркозу.		
П-10	Місцеві анестетики, їх властивості, побічні дії. Місцеве знечулення: аплікаційна, інфільтраційна анестезії. Методи провідникового знечулення щелеп і прилеглих тканин. Ускладнення місцевої анестезії, їх профілактика і лікування. Серцево-легенева реанімація.	Види місцевого знечулення. Неін'єкційні методи місцевого знечулення: хімічні, фізичні, фізико-хімічні, електрознечулення. Ін'єкційні методи. Спосіб безголкової ін'єкції, використання карпульних шприців. Клініко-фармакологічна характеристика місцевих знечулювальних препаратів, що використовуються в стоматології: новокаїну, тримекаїну, лідокаїну, дикаїну, піромекаїну, ультракаїну та ін. Застосування судиннозвужувальних засобів при місцевому знеболенні. Залежність ефективності знечулення від загального стану хворого, вживання алкогольних напоїв та інших шкідливих факторів. Аплікаційне знечулення. Техніка, показання та протипоказання, можливі ускладнення. Інфільтраційна (термінальна) анестезія при хірургічних втручаннях на м'яких тканинах і альвеолярних відростках. Показання і протипоказання до використання. Знечулення при хірургічних втручаннях на верхній щелепі. Провідникове знечулення. Методика блокування II гілки трійчастого нерва біля круглого отвору, біля підочного отвору, горба верхньої щелепи, великого піднебінного і різцевого отвору. Внутрішньо- та зовнішньоротові способи. Показання та протипоказання до застосування. Помилки, ускладнення, їх профілактика та лікування. Знечулення при хірургічних втручаннях на нижній щелепі.	<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i> <i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР 10, ПР13, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР23</i>	за розкладом

		<p>Регіональне (стовбурове) знечулення. Методика виключення III гілки трійчастого нерва біля овального отвору, біля входу в нижньощелепний канал (мандибулярна та торусальна анестезія), біля ментального отвору. Внутрішньо- і зовнішньоротові способи знечулення. Показання і протипоказання до застосування. Поєднання провідникового та інфільтраційного знечулення при оперативних втручаннях на щелепно-лицевій ділянці, операціях видалення зубів. Протипоказання до застосування місцевого знечулення. Підокісна анестезія, показання, методика, ускладнення. Інтралігаментарна анестезія, показання, методика, переваги та недоліки, ускладнення. Внутрішньопульпарна анестезія, показання, методика, ускладнення. Внутрішньокісткова анестезія, показання, методика, ускладнення. Помилки та ускладнення при місцевому знечуленні: введення тканинних отрут, пошкодження нервів і судин, м'язів, інфікування, інші. Клінічні прояви. Надання допомоги хворому при виникненні ускладнення. Загальні ускладнення: реакції з боку серцево-судинної системи і ЦНС - зомління, колапс; анафілактичний шок, інші алергічні реакції. Надання невідкладної допомоги.</p>		
П-11	<p>Операція видалення зуба. Показання та протипоказання. Інструментарій. Етапи операції. Методики видалення зубів на верхній та нижній щелепі. Атипове видалення зубів. Ускладнення під час видалення зубів: клінічна</p>	<p>Видалення зубів. Інструменти для видалення зубів, їх будова та принципи роботи. Показання та протипоказання до операції видалення зубів. Особливості підготовки хворого і проведення операції у хворих із змінами серцево-судинної системи, захворюваннями крові та іншими системними порушеннями, у вагітних і дітей. Типове видалення зубів: Підготовка операційного поля. Методика видалення зуба з урахуванням анатомічних умов,</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПП 1, ПП 2, ПП 3, ПП 4, ПП 5, ПП 6, ПП 7, ПП 8, ПП 9, ПП 10, ПП 11, ПП13, ПП 14, ПП 15,</i></p>	за розкладом

	<p>картина, діагностика, лікування і профілактика. Підготовка хворих із супутньою патологією до видалення зубів. Підсумковий тематичний контроль № 1. "Пропедевтика хірургічної стоматології".</p>	<p>будови та механізму дії інструментів. Розміщення та положення лікаря і хворого при видаленні зубів. Інструментарій для видалення зубів. Види щипців, елеваторів, їх будова, механізм роботи, призначення. Видалення зубів щипцями. Окремі етапи видалення зубів щипцями. Особливості видалення окремих груп зубів та коренів. Техніка та механіка застосування елеваторів різних типів. Методика видалення третіх молярів при неповному їх прорізуванні або неправильному положенні. Атипове видалення зубів: показання, методика, знеболення, інструментарій. Обробка рани після видалення зуба і догляд за нею. Загоєння рани після типового та атипового видалення зуба. Особливості загоєння альвеоли. Ускладнення під час видалення зубів і коренів. Потраплення зуба в дихальні шляхи та травний канал. Перелом і вивих сусідніх зубів, альвеолярного відростка, перелом і вивих щелеп. Пошкодження дна верхньощелепного синуса і проштовхування в неї кореня зуба. Кровотечі під час видалення зуба, їх профілактика. Лікувальна тактика при цих ускладненнях, їх профілактика. Ускладнення після видалення зуба. Кровотеча. Етіологія. Засоби зупинки кровотечі з рани м'яких тканин і кісток. Хірургічні, фармакологічні і біологічні методи боротьби з післяопераційною кровотечею. Післяопераційний альвеолярний біль. Альвеоліт, причини виникнення, профілактика. Лікування інших післяопераційних ускладнень. Хірургічні втручання на альвеолярному відростку з метою підготовки до ортопедичного лікування. Принципи деонтології та лікарської етики в хірургічній стоматології і ЦЛХ, методика обстеження хворих з патологією</p>	<p><i>ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР23</i></p>	
--	--	--	--	--

		<p>ЩЛД, участь суміжних спеціалістів в обстеженні. Складання плану та проведення обстеження пацієнта з патологією ЩЛД, складання плану додаткових методів дослідження, інтерпретація їх результатів, плану комплексного обстеження та лікування хворих на СНІД.</p> <p>Збір анамнезу та огляд хворого на вказану патологію ЩЛД, заповнити відповідну медичну документацію; виконувати серцево-легеневу реанімацію.</p> <p>Методи забору матеріалу для проведення додаткових методів дослідження (мікробіологічного, цитологічного, гістологічного); заходи профілактики та надання допомоги при невідкладних станах.</p> <p>Показання та протипоказання, особливості застосування основних методик загального та місцевого знеболення, седації в практиці хірурга-стоматолога.</p> <p>Призначення індивідуальної схеми премедикації в залежності від психо-соматичного стану хворого, характеру та об'єму хірургічного втручання, медикаментозну терапію у післяопераційний період, надання відповідних рекомендацій.</p> <p>Техніки передопераційної підготовки рук хірурга за сучасними методиками, техніка антисептичної обробки операційного поля, техніки місцевих анестезій на верхній та нижній щелепах; операції видалення окремих груп зубів на верхній та нижній щелепах, атипового видалення зуба.</p> <p>Ускладнення, причини виникнення та профілактика.</p> <p>Надання допомоги хворому при виникненні ускладнення.</p>		
П-12	Запальні процеси ЩЛД: класифікація, етіологія, патогенез. Хвороби	Етіологія і патогенез гнійно-запальних захворювань щелепно-лицевої локалізації. Класифікація. Значення карієсу зубів і стоматогенних пошкоджень у розвитку і поширенні запального	<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i>	за розкладом

	<p>прорізування зубів. Перикоронарит. Гострі та хронічні періодонтити: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, хірургічні методи лікування, ускладнення, їх профілактика. Одонтогенний періостит та остеомієліт щелеп (гострий, хронічний): етіологія, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення, їх профілактика. Особливості протікання та лікування остеомієліту в пацієнтів із наркотичною залежністю.</p>	<p>процесу. Визначення поняття "одонтогенна інфекція" і сучасні уявлення про її значення в розвитку місцевої загально-соматичної патології. Дистопія зубів. Ретенція та інклюзія зубів. Утруднене прорізування, причини. Клінічні прояви. Показання до хірургічного лікування. Ускладнення, їх класифікація. Методи операційного втручання при дистопії і ретенції зубів. Перикоронит: класифікація, клініка, діагностика, лікування. Гострий серозний та гнійний періодонтит, загострення хронічного періодонтиту. Етіологія, патогенез патологічна анатомія, шляхи поширення інфекційного процесу. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, хірургічне лікування. Хронічний періодонтит. Класифікація. Клінічна та рентгенологічна діагностика, диференціальна діагностика, хірургічні методи лікування. Операції: резекція верхівки кореня зуба, гемісекція, ампутація кореня зуба, реплантація, трансплантація зуба та інші. Операція реплантації зубів (види операцій, методика видалення і обробка зуба). Особливості зрощення після реплантації. Показання до операції та техніка її виконання на різних групах зубів. Можливі ускладнення і прогноз. Гострий гнійний періостит щелеп. Патогенетичний зв'язок з періодонтитом. Поширення запального процесу залежно від розташування коренів різних груп зубів. Патологічна анатомія. Клінічна картина. Диференційна діагностика. Лікування. Показання до видалення зуба у разі гострого одонтогенного періоститу щелеп. Хронічний періостит. Клініка, лікування. Гострий остеомієліт щелеп, класифікація: одонтогенний, контактний, гематогенний. Роль</p>	<p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР7, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 11, ПР13, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР23</i></p>	
--	--	---	--	--

		<p>мікрофлори, неспецифічної резистентності, імунологічного статусу хворого, анатомічної будови щелеп у розвитку захворювання. Сучасні уявлення про етіологію та патогенез одонтогенного остеомієліту щелеп. Клініка і диференціальна діагностика гострого одонтогенного остеомієліту. Комплексне патогенетичне лікування: хірургічне, медикаментозна терапія, застосування фізіотерапевтичних методів. Наслідки та можливі ускладнення.</p> <p>Підгостра та хронічна стадія остеомієліту щелеп. Клінічна та рентгенологічна картина різних його форм (секвеструючої, рарифікуючої, гіперпластичної), диференціальна діагностика. Особливості перебігу на верхній і нижній щелепах. Первинно-хронічний остеомієліт. Комплексне лікування на різних стадіях розвитку. Перебіг остеомієліту верхньої та нижньої щелеп різного походження. Лікування залежно від особливостей патогенезу захворювання. Терміни та техніка виконання секвестрнекректомії. Можливі ускладнення: резорбційний перелом, дефект і деформація щелеп, сепсис, пневмонія та ін. Інші форми остеомієліту: Гарре, Броді, променевий остеонекроз.</p>		
П-13	<p>Гострий і хронічний одонтогенний верхньощелепний синусит. Лімфаденіти, аденофлегмони ЩД. Фурункули і карбункули обличчя. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування,</p>	<p>Одонтогенний синусит: анатомічні передумови виникнення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Гострий одонтогенний синусит. Методи діагностики і лікування. Ороантральні сполучення. Клініка, діагностика, показання до їх закриття. Методи операційних втручань. Профілактика виникнення ороантральних сполучень. Анатомія та функції лімфатичної системи обличчя і шиї, класифікація. Гострий і хронічний лімфаденіт. Абсцедуючий</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР 7, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 11, ПР13, ПР 14, ПР 15,</i></p>	за розкладом

	<p>ускладнення та профілактика. Специфічні запальні процеси ЩЛД: актиномікоз, туберкульоз, сифіліс. Етіологія, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, лікування, профілактика. ВІЛ інфекція/СНІД. Прояви в щелепно-лицевій ділянці. Артрит і артроз скронево - нижньощелепного суглоба (СНЩС). Гострі та хронічні сіалоаденіти. Слино-кам'яна хвороба. Класифікація, етіологія, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення, їх профілактика.</p>	<p>лімфаденіт. Аденофлегмона. Діагностика та диф. діагностика, клініка, лікування. Ендолимфатична терапія. Фурункул, карбункул. Клініка, лікування, запобігання ускладнень. Бешихове запалення. Нома, етіологія, патологічна анатомія, профілактика, лікування. Ускладнення та наслідки. Некротичні процеси тканин щелепно-лицевої ділянки іншого походження. Ускладнення запальних процесів у щелепно-лицевій ділянці. Дифтерія. Поширення. Клініка, діагностика, профілактика. Актиномікоз щелепно-лицевої ділянки. Етіологія і патогенез. Шляхи проникнення інфекції. Класифікація актиномікозу за Т.Г. Робустовою. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, загальні принципи лікування. Туберкульозне ураження органів порожнини рота і щелеп. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Сифіліс. Прояви в щелепно-лицевій ділянці. Діагностика, лікарська тактика. Профілактика. ВІЛ інфекція/СНІД. Прояви в порожнині рота, щелепно-лицевій ділянці. Класифікація захворювань СНЩС. Обстеження хворих із захворюваннями СНЩС. Артрити скронево-нижньощелепного суглоба. Класифікація, клінічна картина, діагностика, лікування. Артрози скронево-нижньощелепного суглоба. Класифікація, клінічна картина, діагностика, лікування. Можливості артроскопії та артроскопічної хірургії захворювань СНЩС. Синдром больової дисфункції СНЩС. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування. Синдром Костена. Класифікація захворювань слинних залоз. Методи обстеження хворих: клінічні, лабораторні,</p>	<p><i>ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР 23</i></p>	
--	--	--	--	--

		<p>рентгенологічні (сіалографія), радіологічні: пантомо- і радіосіалографія, сіалосцинтиграфія. Запалення слинних залоз. Класифікація, етіологія, патогенез. Епідемічний паротит. Банальний бактеріальний сіаладеніт. Гострий лімфогенний і контактний сіаладеніт. Післяопераційний і післяінфекційний паротит. Гостре запалення піднижньощелепних і під'язикових слинних залоз. Клініка, диференціальна діагностика. Лікування гострого сіаладеніту (консервативне і хірургічне). Несправжній паротит, диференціальна діагностика. Хронічне запалення слинних залоз. Паренхіматозний, інтерстиціальний і протоковий (сіалодохит) сіаладеніт: етіологія, патогенез, клініка, диференціальна діагностика. Методи лікування. Конкрементозний (калькульозний) сіаладеніт – слинно-кам'яна хвороба. Утворення і склад слинних камінців. Клініка, діагностика, ускладнення, лікування. Операційні доступи і знеболення під час видалення слинних камінців. Стеноз і атрезія слинних проток. Діагностика, лікування. Пошкодження слинних залоз. Класифікація, клінічна картина, лікування. Нориці слинних залоз. Причини утворення нориць слинних залоз. Повні і неповні нориці. Методи обстеження: фістулографія, зондування. Диференціальна діагностика та лікування. Пригнічення функції залози (медикаментозне, променеве). Пластика вивідних протоків. Реактивно-дистрофічні захворювання слинних залоз. Хвороба Мікуліча (лімфоматоз залоз). Синдром та хвороба Шегрена. Ксеростомія як симптом порушення функції слинних залоз.</p>		
П-14	Абсцеси та флегмони	Абсцес і флегмона поверхневих і глибоких ділянок середньої зони	Зн1, Зн2, Ум1, Ум2,	за розкладом

	<p>клітковинних просторів, прилеглих до верхньої щелепи. Топографічна анатомія, етіологія, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення, їх профілактика. Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, прилеглих до нижньої щелепи. Топографічна анатомія, етіологія, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення, їх профілактика. Підсумковий тематичний контроль № 2. "Запальні процеси ЩЛД".</p>	<p>обличчя: щічної, вилицевої, підочної, скроневої, підскроневої, крилоподібно-піднебінної ямок. Топографічна анатомія, етіологія, патогенез, шляхи поширення інфекції із вказаних топографо-анатомічних ділянок, клінічний перебіг, основні клінічні симптоми, діагностика, результати додаткових методів обстеження лікування, ускладнення та профілактика. Сучасні хірургічні та консервативні методи лікування. Операційний доступ та етапи операції розкриття абсцесу та флегмони вказаної локалізації. Особливості хірургічного лікування флегмони очниці. Суть медикаментозного та фізіотерапевтичного лікування хворих з гнійно-запальними захворюваннями. Терміни госпіталізації та тимчасової непрацездатності в залежності від важкості захворювання. Ускладнення, причини виникнення, основні клінічні прояви, діагностика та лікування. Гнійний тромбофлебіт, тромбоз печеристого синусу, менінгіт, медіастеніт, енцефаліт, сепсис, інфекційно-токсичний шок. Їх етіологія, патогенез, клінічна картина, лікування. Принципи терапії. Принципи профілактики розвитку абсцесів та флегмон вказаних локалізацій. Абсцеси і флегмони клітковинних просторів, що прилягають до нижньої щелепи: підпідборідної, підщелепної ділянок, біляглоткового та крило-щелепного просторів, щелепно-під'язикового жолобка. Флегмона дна порожнини рота та шиї. Гнилісно-некротична флегмона обличчя та шиї. Топографічна анатомія, етіологія, патогенез, шляхи поширення інфекції із вказаних топографо-анатомічних ділянок,</p>	<p><i>K1, K2, AB1, AB2, AB3</i></p> <p><i>PP 1, PP 2, PP 3, PP 4, PP 5, PP 6, PP7, PP 8, PP 9, PP 10, PP 11, PP13, PP 14, PP 15, PP 16, PP 17, PP 18, PP 19, PP 20, PP 21, PP 22, PP 23</i></p>	
--	--	--	---	--

		<p>клінічний перебіг, основні клінічні симптоми, діагностика, результати додаткових методів обстеження лікування, ускладнення та профілактика. Сучасні хірургічні та консервативні методи лікування. Операційний доступ та етапи операції розкриття абсцесу та флегмони вказаної локалізації.</p> <p>Особливості хірургічного лікування флегмони очниці.</p> <p>Суть медикаментозного та фізіотерапевтичного лікування хворих з гнійно-запальними захворюваннями.</p> <p>Терміни госпіталізації та тимчасової непрацездатності в залежності від важкості захворювання.</p> <p>Ускладнення, причини виникнення, основні клінічні прояви, діагностика та лікування.</p> <p>Гнійний тромбофлебіт, тромбоз печеристого синусу, менінгіт, медіастеніт, енцефаліт, сепсис, інфекційно-токсичний шок. Їх етіологія, патогенез, клінічна картина, лікування. Принципи терапії. Принципи профілактики розвитку абсцесів та флегмон вказаних локалізацій.</p> <p>Етіологія та патогенез запальних процесів твердих тканин ЩЛД (періодонтити, періостити, остеомієліти), запальних процесів м'яких тканин ЩЛД (абсцеси, флегмони, лімфаденіти, фурункули, карбункули, бешихове запалення), одонтогенного синуситу, специфічних запальних захворювань ЩЛД (актиномікоз, туберкульоз, сифіліс, дифтерія, ВІЛ), запальних та деструктивних процесів СНЩС, запальних та реактивно-дистрофічних захворювань слинних залоз, слинно-кам'яної хвороби, ускладнень запальних процесів ЩЛД (сепсис, медіастиніт, абсцес мозку, тромбоз печеристого синусу, тощо). Застосування сучасних методик діагностики та лікування запальних процесів твердих та м'яких тканин ЩЛД,</p>		
--	--	--	--	--

		<p>специфічних запальних захворювань ЩЛД, запальних та деструктивних процесів СНЩС, запальних та реактивно-дистрофічних захворювань слинних залоз, слинно-кам'яної хвороби, ускладнень запальних процесів ЩЛД, менеджмент ороантральних сполучень.</p> <p>Складання комплексного плану обстеження та лікування пацієнтів із запальними захворюваннями ЩЛД, вміння інтерпретувати їх результати.</p> <p>Виконання на фантомі діагностичної пункції запального вогнища ЩЛД, операції розкриття субперіостального абсцесу, операції закриття ороантрального сполучення, операції радикальної синусотомії, операції секвестрэктомії, етапи операції – розкриття абсцесів і флегмон різних анатомо-топографічних ділянок ЩЛД.</p> <p>Діагностика ускладнень запальних процесів ЩЛД; оформлення відповідної медичної документації.</p> <p>Призначення індивідуальних схем медикаментозного лікування в залежності від психо-соматичного стану хворого, характеру та об'єму хірургічного втручання, медикаментозна терапія у післяопераційному періоді, відповідні рекомендації.</p>		
П-15	<p>Травматичні пошкодження м'яких тканин ЩЛД мирного часу та в екстремальних умовах.</p> <p>Класифікація, клінічний перебіг, діагностика.</p> <p>Методики хірургічної обробки ран м'яких тканин з урахуванням естетики обличчя, види швів.</p> <p>Лікування. Догляд</p>	<p>Причини травматизму, його профілактика, статистика пошкоджень щелепно-лицевої ділянки мирного та військового часу, їх класифікація. Загальна характеристика і особливості пошкоджень обличчя.</p> <p>Організація та надання всіх видів стоматологічної допомоги особовому складу Збройних Сил України в умовах мирного та військового часу. Основні організаційні принципи надання хірургічної стоматологічної допомоги потерпілим при пошкодженнях м'яких тканин і кісток обличчя. Принципи медичного сортування та евакуації</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР 7, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 11, ПР 12, ПР13, ПР 14, ПР 15, ПР 16, ПР 17, ПР 18,</i></p>	за розкладом

	<p>за післяопераційною раною.</p>	<p>поранених. Об'єм медичної допомоги на етапах медичної евакуації поранених. Долікарська, перша лікарська, кваліфікована і спеціалізована допомога.</p> <p>Види пошкоджень м'яких тканин. Забій м'яких тканин обличчя.</p> <p>Садна та рани м'яких тканин обличчя: забійна, рвана, різана, колота, рублена, кусана, роздавлена, скальпована.</p> <p>Особливості клінічного перебігу. Методики хірургічної обробки ран та види швів.</p> <p>Надання невідкладної та першої лікарської допомоги травмованим хворим.</p> <p>Методи догляду за хворими в післяопераційному періоді.</p> <p>Уражуючі фактори сучасної вогнепальної зброї: куля, осколок, вибухова хвиля, термічні впливи. Зони пошкодження тканин у раневому каналі.</p> <p>Сучасна вогнепальна рана: морфологічні та клінічні особливості, перебіг поранення, принципи лікування. Безпосередні ускладнення після поранення.</p> <p>Клінічні прояви вогнепальних ран обличчя залежно від терміну поранення. Особливості перебігу наскрізних, дотичних, сліпих поранень (кульових та осколкових, проникаючих і непроникаючих).</p> <p>Методи мануального та інструментального обстеження рани. Особливості рентгенологічних методів дослідження: рентгенографія у різних проекціях, в тому числі з контрастуванням. Комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія, ультразвукова діагностика.</p> <p>Методи функціональної діагностики: рео-, поляро- та електроміографія.</p> <p>Застосування комп'ютерного програмного забезпечення на етапах діагностики та планування операційних втручань при вогнепальних пошкодженнях м'яких тканин ЩЛД.</p>	<p><i>ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР 23</i></p>	
--	-----------------------------------	--	---	--

		<p>Обсяг обстеження хворих з вогнепальною травмою ЩЛД під час лікування в умовах стаціонару, участь суміжних спеціалістів в обстеженні.</p> <p>Хірургічна обробка вогнепальних ран ЩЛД. Терміни втручання. Вибір способів знеболення. Послідовність обробки ран слизової оболонки рота, кісток, м'яких тканин обличчя, функціональні та косметичні вимоги. Показання до накладання різних видів швів на рани обличчя. Первинний, первинно-відстрочений шов, ранні та пізні вторинні шви. Пластиночні шви. Можливості проведення первинної пластики. Вторинна хірургічна обробка ран. Заходи запобігання ускладненням.</p>		
П-16	<p>Травматичні пошкодження зубів та кісток лицевого скелету мирного часу та в екстремальних умовах.</p> <p>Класифікація, клінічний перебіг, діагностика.</p> <p>Методи тимчасової та постійної іммобілізації.</p> <p>Остеосинтез кісток лицевого скелета.</p> <p>Показання до застосування.</p> <p>Матеріали та інструментарій для проведення остеосинтезу.</p> <p>Види фіксуючих пристроїв. Етапи операції.</p> <p>Поєднані та комбіновані ушкодження щелепно-лищевої ділянки. Клініка, діагностика,</p>	<p>Класифікація вивихів та переломів зубів.</p> <p>Клінічні ознаки вивихів та переломів.</p> <p>Особливості обстеження хворих з вивихами та переломами зубів.</p> <p>Об'єктивні методи дослідження вивихів та переломів зубів.</p> <p>Рентгенологічні методи дослідження: рентгенографія у різних проекціях. Комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія.</p> <p>Клінічна оцінка стану травмованих зубів. Показання до видалення цих зубів. Методи функціональної діагностики:</p> <p>електроодонтодіагностика.</p> <p>Особливості консервативного та хірургічного методів лікування вивихів та переломів зубів. Сучасні методи іммобілізації.</p> <p>Класифікація вивихів нижньої щелепи.</p> <p>Етіологія та патогенез вивихів нижньої щелепи.</p> <p>Клінічні прояви різних видів вивихів щелеп.</p> <p>Особливості обстеження хворих з вивихами нижньої щелепи.</p> <p>Об'єктивні методи дослідження вивихів нижньої щелепи.</p> <p>Рентгенологічні методи</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР 7, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 11, ПР 12, ПР13, ПР 14, ПР 15, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР 23</i></p>	за розкладом

	<p>лікування. Травматична хвороба. Підсумковий тематичний контроль № 3. «Травматологія ЩЛД».</p>	<p>дослідження: рентгенографія у різних проєкціях. Комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія, ультразвукова діагностика. Методи вправлення вивихів нижньої щелепи. Частота, локалізація і характер пошкоджень верхньої та нижньої щелепи залежно від причин і механізму травми. Види і типові локалізації переломів верхньої та нижньої щелепи. Біомеханіка переломів верхньої та нижньої щелепи, механізм і характер зміщення уламків. Клінічне обстеження пацієнтів з переломами верхньої та нижньої щелепи. Клінічні симптоми переломів верхньої та нижньої щелепи: анатомічні і функціональні порушення, зміни прикусу тощо. Стан зубів, що знаходяться в щілині перелому щелеп. Показання до видалення цих зубів. Внутрішньосуглобові переломи, переломи з вивихом головки щелепи. Об'єктивні методи дослідження переломів верхньої та нижньої щелепи із застосуванням сучасної діагностичної апаратури. Рентгенологічні методи дослідження: рентгенографія у різних проєкціях. Комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія, ультразвукова діагностика. Методи функціональної діагностики: рео-, поляро- та електроміографія, електроодонтодіагностика. Застосування комп'ютерного програмного забезпечення на етапах діагностики та планування операційних втручань при переломах верхньої та нижньої щелепи. Переломи виличної кістки і дуги, виличного комплексу. Класифікація, діагностика, клінічна картина. Особливості лікування. Консервативні, хірургічні способи</p>		
--	--	---	--	--

		<p>репозиції та фіксації фрагментів; показання, суть.</p> <p>Травматичний верхньощелепний синусит. Відновлення дна орбіти.</p> <p>Переломи кісток і пошкодження хрящів носа.</p> <p>Діагностика, клініка, лікування.</p> <p>Передня та задня тампонада носових ходів.</p> <p>Дослідження функції рухових і чутливих нервів.</p> <p>Встановлення характеру та величини дефектів і деформацій тканин обличчя, стан навколишніх тканин.</p> <p>Оцінка ступеня, анатомічних, функціональних і естетичних порушень.</p> <p>Обсяг обстеження хворих з травмою щелепно-лицевої ділянки під час лікування в умовах поліклініки та стаціонару, участь суміжних спеціалістів в обстеженні.</p> <p>Тимчасова (транспортна) іммобілізація, показання, засоби.</p> <p>Способи репозиції відламків.</p> <p>Біомеханічні основи фіксації відламків.</p> <p>Обсяг та порядок надання медичної допомоги хворим з травматичними ушкодженнями кісток лицевого скелету на етапах медичної евакуації.</p> <p>Лікувальна іммобілізація. Способи репозиції та фіксації фрагментів.</p> <p>Назубні шини, зубонаясенні та наясенні шини; шини із зовнішньоротовим кріпленням.</p> <p>Застосування індивідуальних та стандартних шин. Особливості застосування гладкої шини-скоби.</p> <p>Шини із зачіпними петлями і міжщелепною тягою для репозиції та фіксації відламків.</p> <p>Системи шин С. Тигерштедта та інші. Методика та техніка шинування (шини Тигерштедта та інші). Показання до застосування індивідуальних (ортопедичних) шин та апаратів лабораторного виготовлення.</p> <p>Зовнішньоротова фіксація відламків при переломах і</p>		
--	--	---	--	--

		<p>дефектах нижньої щелепи. Апарат В.Ф. Рудька, апарат Збаржа та інші. Їх будова, біомеханічні властивості застосування.</p> <p>Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних пошкоджень кісток обличчя в екстремальних умовах: класифікація, особливості клінічного перебігу, діагностика пошкоджень на етапах медичної евакуації. Лікування на етапах медичної евакуації. Ускладнення та їх профілактика.</p> <p>Вогнепальні пошкодження нижньої щелепи: статистика, класифікація, клінічна картина, лікування, ускладнення та їх профілактика. Лікування на етапах медичної евакуації.</p> <p>Вогнепальні пошкодження кісток середньої зони обличчя: статистика, класифікація, клінічна картина, лікування на етапах медичної евакуації. Ускладнення та їх профілактика.</p> <p>Вогнепальний остеомієліт, особливості клінічного перебігу. Діагностика та лікування.</p> <p>Вплив порушень естетики обличчя на психіку поранених. Кістково-пластична хірургія в лікуванні вогнепальних пошкоджень обличчя.</p> <p>Остеосинтез кісток лицевого скелету: показання та протипоказання, остеосинтез кістковими швами; застосування металевих спиць, накісткових пластин і рамок, мініпластин з гвинтами. Компресійний остеосинтез. Показання до його проведення. Етапи та особливості операцій остеосинтезу у щелепно-лицевій ділянці.</p> <p>Апаратні методи фіксації фрагментів кісток лицевого черепа. Черепно-щелепно-лицева травма. Переломи кісток основи черепа. Діагностика, лікування. Особливості надання медичної допомоги при поєднанні пошкодження обличчя зі струсом і забоем головного мозку,</p>		
--	--	--	--	--

		<p>ліквореєю, пошкодженням інших органів. Роль нейрохірургів, реаніматологів, окулістів.</p> <p>Травматична хвороба: патогенез, клініка, принципи лікування, ускладнення. Періоди травматичної хвороби; надання медичної допомоги на догоспітальному етапі. Основні принципами комплексної терапії травматичної хвороби.</p> <p>Термічні пошкодження обличчя. Класифікація. Особливості, причини, важкість і глибина пошкодження, можливі ускладнення. Лікування опіків обличчя.</p> <p>Опіки напалмом. Електротравма. Холодова травма, відмороження. Клініка, лікування.</p> <p>Хімічні пошкодження: кислотами, лугами, отруйними речовинами. Клініка, діагностика, лікування цих пошкоджень.</p> <p>Протоколи надання медичної допомоги при вказаних пошкодженнях. Комплексне лікування хворих.</p> <p>Причини виникнення комбінованих пошкоджень ЩЛД. Діагностування комбінованих пошкоджень бойовими отруйними речовинами (БОР) і радіоактивними речовинами (РР). Принципи сортування поранених та черговість надання допомоги при комбінованих пошкодженнях. Наслідки дії пошкоджуючих факторів ядерної зброї на організм людини.</p> <p>Комбіновані радіаційні пошкодження обличчя. Патогенез, варіанти клінічного перебігу залежно від характеру пошкодження.</p> <p>Променева хвороба. Клінічні прояви. Особливості перебігу раневого процесу залежно від стадії променевої хвороби. Особливості лікування.</p> <p>Синдром взаємного обтяження.</p> <p>Термін і особливості хірургічної обробки ран та особливості лікування переломів й дефектів</p>		
--	--	---	--	--

		щелеп у комбінованих пошкоджень. Комбіновані хімічні, бактеріологічні і механічні ураження ЩЛД: клінічний перебіг, лікування на етапах медичної евакуації, особливості обробки ран, гемостазу, загоєння ран. Надання невідкладної медичної допомоги постраждалим при різних травматичних ушкодженнях, що супроводжуються порушенням життєво-важливих функцій організму, загрожують життю й потребують екстрених лікувальних заходів.		
П-17	Доброякісні пухлини та пухлиноподібні утвори ЩЛД: класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування. Передракові захворювання.	Поняття про пухлини. Класифікації пухлин ЩЛД. Статистика поширення пухлин ЩЛД. Роль і завдання лікаря-стоматолога в системі надання спеціалізованої допомоги хворим з пухлинами ЩЛД. Значення ранньої діагностики. «Онкологічна настороженість» - система понять, знань і принципів організації протипухлинної служби. Онконастороженість при обстеженні хірургічно-стоматологічних пацієнтів. Ендо- та екзофактори, які сприяють виникненню пухлин. Закономірності росту і розвитку доброякісних пухлин, принципи їх диференційної діагностики. Обстеження хворих з метою діагностики пухлин, роль сучасних методів обстеження (рентгенологічна, радіоізотопна діагностика, цитологічна і гістологічна верифікація пухлин). Алгоритм діагностики пухлинних процесів ЩЛД та принципи їх лікування. Стадії ураження за системою TNM. Клінічні групи онкологічних хворих. Диспансеризація онкологічних хворих. Кіста, як наслідок вад розвитку: одонтогенна (первинна кіста - кератокіста, кіста прорізування, фолікулярна); неодонтогенна	<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i> <i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 6, ПР 7, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 14, ПР 15, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22</i>	за розкладом

		<p>(кіста носопіднебінного (різцевого) каналу, глобуломаксилярна, аневризмальна та солітарна). Одонтогенна кіста запальної природи - радикулярна. Клінічні прояви, діагностика, механізм росту, патологічна анатомія, методи хірургічного лікування: цистотомія, цистектомія, двоступеневий метод, пластична цистектомія, оро-назальна цистектомія. Техніка операційного втручання, післяопераційне ведення хворих. План комплексного лікування хворих на вказану патологію. Доброякісні одонтогенні пухлини щелеп: амелобластома (адамантинома), одонтома, цементома, епулід. Класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування. Доброякісні неодонтогенні пухлини щелеп (остеобластома, остеокластома, остеома, остеїд-остеома, хондрома, гемангіома, фіброма, тощо): класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування Остеогенні пухлиноподібні утворення щелеп (фіброзна остеодисплазія, паратиреоїдна остеодистрофія, хвороба Педжета, еозинофільна гранульома): етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, особливості лікування. Доброякісні пухлини м'яких тканин ЩЛД (шкіри, жирової, сполучної, м'язевої, нервової тканин, кровоносних та лімфатичних судин): етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, лікування. Пухлиноподібні утворення м'яких тканин ЩЛД: етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова,</p>		
--	--	---	--	--

		<p>клініка, диференційна діагностика, лікування.</p> <p>Передракові захворювання шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота та язика. Гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування, профілактика.</p> <p>Доброякісні пухлини та кісти слинних залоз: класифікація, етіологія, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування.</p> <p>Злоякісні пухлини слинних залоз: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування.</p>		
П-18	<p>Злоякісні пухлини порожнини рота, обличчя, кісток лицевого скелету: класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування.</p> <p>Підсумковий тематичний контроль № 4. «Онкологія ЩЛД».</p> <p>Алгоритми виконання практичних навичок.</p> <p>Підсумкове заняття.</p>	<p>Злоякісні пухлини м'яких тканин ЩЛД та шиї: класифікація, гістологічна будова, клінічні форми, стадії захворювання, диференційна діагностика, лікування (хірургічне, променеве, хіміотерапія, імунокорекція тощо).</p> <p>Рак і саркома щелеп: походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика, лікування.</p> <p>Загальні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти зібрати анамнез та провести клінічне обстеження хворого. 2. Вміти оцінити дані додаткових методів дослідження. 3. Вміти поставити клінічний діагноз та розробити план лікування. 4. Вміти оформити „Медичну карту стоматологічного хворого”. <p>Анестезія при операціях в порожнині рота і на щелепах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пояснити та виконати інфраорбітальну анестезію внутрішньротовим методом. 2. Пояснити та виконати інфраорбітальну анестезію позаротовим методом. 3. Пояснити та виконати туберальну анестезію внутрішньротовим методом. 	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 6, ПР 7, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 14, ПР 15, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22</i></p>	за розкладом

		<p>4. Пояснити та виконати туберальну анестезію позаротовим методом.</p> <p>5. Пояснити та виконати різцеву анестезію внутрішньротовим методом.</p> <p>6. Пояснити та виконати різцеву анестезію позаротовим методом.</p> <p>7. Пояснити та виконати палатинальну анестезію.</p> <p>8. Пояснити та виконати мандибулярну анестезію пальпаторним методом.</p> <p>9. Пояснити та виконати мандибулярну анестезію аподактильним методом.</p> <p>10. Пояснити та виконати мандибулярну анестезію позаротовим методом.</p> <p>11. Пояснити та виконати торусальну анестезію.</p> <p>12. Пояснити та виконати анестезію за Берше-Дубовим.</p> <p>13. Пояснити та виконати ментальну анестезію внутрішньротовим методом.</p> <p>14. Пояснити та виконати ментальну анестезію позаротовим методом.</p> <p>Операція типового видалення зуба та його коренів:</p> <p>1. Пояснити та виконати операцію видалення окремих груп зубів та коренів на верхній та нижній щелепі. нижніх різців.</p> <p>Лікування хворих з травматичними ушкодженнями щелепово-лицевої ділянки:</p> <p>1. Пояснити та виконати вправлення вивиху СНЦС.</p> <p>2. Пояснити та накласти пращевидну пов'язку при переломах кісток лицевого скелета.</p> <p>3. Пояснити та провести міжщелепове лігатурне зв'язування зубів при переломах кісток лицевого скелета.</p> <p>4. Пояснити та зафіксувати назубну гладку шину.</p> <p>5. Пояснити та виконати первинну хірургічну обробку рани.</p>		
--	--	---	--	--

		<p>Надання невідкладної допомоги при ускладненнях у хірургічних стоматологічних хворих:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пояснити та надати допомогу при запамороченні та втраті свідомості. 2. Пояснити та надати допомогу при колапсі. 3. Пояснити та надати допомогу при гіпертонічному кризі. 4. Пояснити та надати допомогу при анафілактичному шоці. 5. Пояснити та надати допомогу при бронхіальній астмі. 6. Пояснити та надати допомогу при стенокардії. 7. Пояснити та надати допомогу при асфіксії. 8. Пояснити та надати допомогу при набряку Квінке. 9. Пояснити та виконати реанімаційні заходи при серцевій та дихальній недостатності. 10. Пояснити та виконати конікотомію. <p>Проведення малих операцій в порожнині рота:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пояснити та виконати розкриття субперіостального абсцесу. 2. Пояснити та надати допомогу при альвеоліті. 3. Пояснити та виконати методику зупинки після екстракційної кровотечі. 4. Пояснити та провести забір матеріалу при цитологічному дослідженні. 5. Пояснити та виконати френулопластику. 6. Пояснити та виконати пластику вуздечки язика. 7. Пояснити та виконати операцію альвеолотомії. 8. Пояснити та виконати кюретаж лунки. 9. Пояснити та виконати операцію розкриття пародонтального абсцесу. 		
--	--	--	--	--

		10. Пояснити та виконати операцію висічення капішона при перикоронариті.		
IX семестр				
СРС-1	Хірургічні методи лікування захворювань СНЩС, пластика СНЩС.	<p>Методика обстеження хворого з патологією СНЩС. Клінічні прояви патології СНЩС.</p> <p>Методи хірургічних операцій (остеотомія, остеоектомія, резекція суглобового відростка з одномоментною його пластикою).</p> <p>Класифікація методів лікування захворювань СНЩС. Показання до хірургічного лікування захворювань СНЩС. Техніки артропластики:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техніка артропластики за методом А. Е. Рауера. 2. Техніка артропластики за методом А.А. Лімберга. 3. Техніка артропластики за методом Роше 4. Техніка артропластики за методом П.П. Львова. 5. Техніка артропластики за методом Ю. І. Вернадського. 6. Техніка артропластики за I методом Г.П. Вернадської і Ю. І. Вернадського 7. Техніка артропластики за методом П.М.Медведева. 8. Техніка артропластики за методом Максудова – Драновського. 9. Техніка артропластики за методом Михайлик – Бернадського. 10. Техніка артропластики за методом Н.М. Міхельсона 11. Техніка артропластики за методом Плотнікова – Ткаченко. 12. Техніка артропластики за методом М.М. Великановой. 13. Техніка артропластики за методом В.С. Йовчева. 14. Техніка артропластики за методом В.І.Знаменського. 15. Техніка артропластики за методом Г.П. Іоаннідіса. 16. Техніка артропластики за методом Д.М. Нікандрова. 17. Техніка артропластики за методом В.А. Маланчука і співавторів. 	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22</i></p>	за розкладом

		Сучасні хірургічні методи артроскопії та артропластики. Фізіотерапевтична реабілітація хворих із захворюваннями СНЩС. Профілактика захворювань СНЩС.		
СРС-2	Синдром больової дисфункції СНЩС.	Класифікація СНЩС за типами будови. Класифікація СНЩС за періодами постнатального розвитку. Особливості будови СНЩС у віковому аспекті. Вплив скорочень жувальних м'язів на рухи в суглобі. Іннервація та кровопостачання СНЩС. Біомеханіка СНЩС в залежності від виду прикусу. Синдром больової дисфункції СНЩС. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування. Синдром Костена. Обстеження хворих із захворюваннями СНЩС. Можливості артроскопії при обстеженні захворювань СНЩС.	<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i> <i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22</i>	за розкладом
СРС-3	Хірургічні методи лікування контрактури нижньої щелепи.	Класифікація контрактур нижньої щелепи. Фази розвитку, клінічні ознаки контрактур нижньої щелепи. Методика обстеження хворих на контрактури нижньої щелепи. Техніка проведення операції редресації. Основні види хірургічних втручань спрямованих на усунення контрактур нижньої щелепи Ускладнення, пов'язані з операцією редресації та іншими операційними втручаннями, що проводяться при контрактурах нижньої щелепи Профілактика контрактур нижньої щелепи (запальних, посттравматичних, післяін'єкційних) Фізіотерапевтична реабілітація хворих із захворюваннями СНЩС.	<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i> <i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22</i>	за розкладом
СРС-4	Пластика м'язих тканин ЩЛД місцевими	Математичне обґрунтування планування пластичних операцій	<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2,</i>	за розкладом

	<p>тканинами. Пластика м'яких тканин ЩЛД клаптем на ніжці.</p>	<p>на шкірі обличчя та шиї місцевими тканинами. Шкіра та її властивості в пластичній хірургії. Показання до реконструктивно-відновних операцій на обличчі. Пластика місцевими тканинами за Шимановським. Пластика зустрічними трикутними клаптями за Лімбергом. Класифікація набутих дефектів та деформацій м'яких тканин обличчя. Класифікація клаптів на ніжці. Пластичне заміщення дефектів та деформацій носа. Пластичне заміщення дефектів губ. Заміщення дефектів тканин середньої зони обличчя. Пластика післяопераційних дефектів та деформацій верхньої губи, носа і піднебіння. Заміщення дефектів ЩЛД клаптями на ніжці. Заміщення дефектів ЩЛД артеріалізованими клаптями. Шкірно-фасціальні артеріалізовані клапти на обличчі. Забезпечення життєздатності клаптя живильною "ніжкою", що не використовується для заміщення дефекту.</p>	<p><i>AB1, AB2, AB3</i></p> <p><i>PP 1, PP 2, PP 3, PP 6, PP 8, PP 9, PP 10, PP 14, PP 16, PP 17, PP 18, PP 19, PP 20, PP 21, PP 22</i></p>	
СРС-5	<p>Пластика м'яких тканин ЩЛД стеблом Філатова</p>	<p>Розробка і впровадження в практику стеблового клаптя В.П. Філатова. Біологічне обґрунтування його застосування. Аспекти деонтології в роботі з хворими, які потребують відновних операцій в ЩЛД. Цілі і завдання відновної хірургії щелепно-лицевої ділянки. Класифікація дефектів та деформацій щелепно-лицевої ділянки згідно етіології, патогенезу, локалізації та характеру порушень функцій. Основні покази до закриття дефектів обличчя філатовським стеблом. Протипокази до виконання пластичних операцій. Вимоги до шкіри, де планують сформувати стебло і в ділянці дефекту тканин обличчя.</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, AB1, AB2, AB3</i></p> <p><i>PP 1, PP 2, PP 3, PP 6, PP 8, PP 9, PP 10, PP 14, PP 16, PP 17, PP 18, PP 19, PP 20, PP 21, PP 22</i></p>	за розкладом

		<p>Традиційні місця заготовки стебел. Методи заготовки стебла Основні етапи операції формування стебла. Особливості кровопостачання стебельчастого клаптя. Основні прийоми підготовки (тренування) стебла до міграції. Правила розпластування стебла на рані-реципієнті. Особливості застосування пов'язок при формуванні та міграції стебла. Особливості догляду за хворими після пластичної операції. Диспансеризація хворих після відновних операцій в ЩЛД із використанням філатовського стебла.</p>		
СРС-6	<p>Пластика м'яких тканин ЩЛД вільними шкірними клаптями.</p>	<p>Пластика із застосуванням вільної пересадки тканин. Сучасні уявлення про біологічні процеси, що проходять при вільній пересадці тканин та органів. Класифікація трансплантатів. Імунологічні, біологічні та біомеханічні аспекти пересадки тканин: шкіри, кісток, хрящів та ін. Види вільних шкірних трансплантатів. Величина скорочення вільних шкірних клаптів. Показання до вільного пересадження шкіри на обличчі. Етапи проведення вільної пересадки шкіри. Загальні правила пересадження вільних клаптів шкіри. Ускладнення і небезпеки післяопераційного періоду. Планування та техніка виконання операцій при використанні тонких, середніх і товстих розщеплених шкірних клаптів та при пересадженні шкіри на всю товщину. Умови, необхідні для успішного проведення вільного пересадження шкірних клаптів. Періоди перебудови у вільно пересадженому шкірному автотрансплантаті.</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22</i></p>	за розкладом

СРС-7	Пластичне усунення нориць слинних залоз.	<p>1. Причини виникнення нориць слинних залоз. Класифікація слинних нориць.</p> <p>Клінічна діагностика, додаткові методи обстеження. Методики операцій пластичного усунення нориць слинних залоз. Переваги та недоліки.</p> <p>Хірургічні методи лікування слинних нориць (способи Бурова, Сапожкова, Лімберга).</p> <p>Пластика головного протоку біля вушної слинної залози (Лімберг, Васильєв).</p> <p>Консервативні методи лікування слинних нориць.</p> <p>Післяопераційне ведення хворих. Медикаментозний супровід. Ускладнення та їх профілактика.</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22</i></p>	за розкладом
СРС-8	Регенерація тканин. Біологічні основи остеогенезу.	<p>Регенерація кісткової тканини та загоєння кісткової рани. Поняття «регенерації та репарації» тканин. Етапи остеогенезу, загальні та місцеві фактори, які впливають на нього. Спектр лікувальних заходів на різних етапах регенерації кісткової тканини.</p> <p>Особливості репаративної регенерації кісток обличчя, як основа та обґрунтування вибору методів лікування та оптимізуючого впливу на ці процеси.</p> <p>Оптимізація репаративного остеогенезу.</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 14, ПР 16</i></p>	за розкладом
СРС-9	Пластика кісткових тканин ЩЛД, аутокісткова пластика. Остеоінтеграція. Остеогенні, остеоіндуктивні, остеокондуктивні та кістково-заміщуючі матеріали.	<p>Класифікація та причини дефектів нижньої та верхньої щелеп. Показання до кісткової пластики. Біологічне обґрунтування кісткової пластики, імунологічна сумісність тканин. Види трансплантатів та кісткового ложа.</p> <p>Можливості застосування консервованої кістки, методи консервування кістки. Доля трансплантатів, типи їх перебування.</p> <p>Підготовка до операції. Особливості кісткової пластики нижньої та верхньої щелеп у разі свіжих вогнепальних поранень і після видалення пухлин (первинна</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22</i></p>	за розкладом

		кісткова пластика). Комбінована кісткова пластика. Методи фіксування трансплантатів і фрагментів нижньої та верхньої щелеп під час кістково-пластичної операції (титанові мініпластини та гвинти, гвинти IMF, титанові мембрани, армовані колагенові мембрани, еджуайс-техніка, зовнішньоротові апарати). Остеогенна та остеоіндуктивна терапія: показання, підготовка хворих матеріали, методи, результати.		
СРС-10	Дистракційно-компресійний метод. Біологічні засади, обладнання, методи.	Класифікація апаратів для лікування переломів кісток лицевого черепа за механізмом дії. Принцип дії дистракційно-компресійних апаратів. Механізм утворення кісткової мозолі під впливом компресії фрагментів кістки. План обстеження хворого перед застосуванням дистракційно-компресійного методу лікування. План лікування хворого з використанням дистракційно-компресійного методу. Механізм репозиції відламків кісток за допомогою дистракційних апаратів. Схема зміщення відламків внаслідок дії жувальних м'язів при різних видах переломів. Результати лікування переломів за допомогою дистракційно-компресійного методу. Внесок співробітників кафедри у розвиток дистракційно-компресійного методу лікування переломів кісток ЩЛД.	<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i> <i>ПП 8, ПП 14, ПП 16, ПП 19</i>	за розкладом
СРС-11	Підготовка альвеолярного відростка до імплантації. Методи та матеріали.	Стани щелепно-лицевої ділянки, що перешкоджають зубному протезуванню. Хірургічна підготовка порожнини рота до протезування: пластика вуздечок губи та язика, усунення рубцевих деформацій та м'язових тяжів, фіброзних змін слизової оболонки порожнини рота, видалення зубів, альвеолотомія.	<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i> <i>ПП 1, ПП 2, ПП 3, ПП 4, ПП 5, ПП 6,</i>	за розкладом

		<p>Поглиблення присінку порожнини рота місцевою пластичною операцією та з застосуванням вільних слизових та шкірних трансплантатів.</p> <p>Типи атрофії альвеолярного відростка щелеп, методи його збільшення.</p> <p>Методи місцевої профілактики атрофії альвеолярного відростка щелеп після видалення зуба.</p> <p>Показання до остеопластики та способи її проведення.</p> <p>Показання до альвеолопластики та способи її проведення.</p> <p>Переміщення підборідного (ментального) судинно-нервового пучка.</p> <p>Методи збільшення висоти та ширини альвеолярних відростків щелеп.</p> <p>Кісткові трансплантати та імплантати, кістковопластичні операції, операція "sinus lift".</p> <p>Біологічні засади, результати, прогноз.</p> <p>Направлена регенерація тканин, мембранна техніка в операції "sinus lift".</p> <p>Види матеріалів, що застосовуються при експлантації: кераміка, композитні, металеві, з пам'яттю форми та ін. Їх біосумісність та дія, результати застосування.</p>	<p><i>ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 11, ПР 13, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР 23</i></p>	
СРС-12	<p>Біологічні основи імплантації штучних зубів.</p> <p>Хірургічні етапи.</p>	<p>Імплантаційні технології в щелепно-лицевій хірургії.</p> <p>Біологічні основи стоматологічної імплантації. Особливості обстеження пацієнтів перед проведенням дентальної імплантації.</p> <p>Показання і протипоказання до дентальної імплантації.</p> <p>Типи імплантатів.</p> <p>Будова імплантатів:</p> <p>а) за видом матеріалу;</p> <p>б) за видом конструкції;</p> <p>в) складові елементи імплантатів.</p> <p>Типи кісткової тканини за щільністю.</p> <p>Функціональні навантаження на імплантати після їх встановлення.</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22</i></p>	за розкладом

		<p>Основні вимоги до конструкції та матеріалів імплантатів.</p> <p>Види дентальної імплантації.</p> <p>Клінічні етапи імплантації.</p> <p>Планування застосування методу протезування зубів з опорою на імплантати.</p> <p>Методи ендоосальної імплантації та особливості її проведення на верхній та нижній щелепах.</p> <p>Головні критерії вибору імплантатів в залежності від клінічної ситуації.</p> <p>Основні критерії оцінки стану ендоосального імплантата в кістці.</p> <p>Ускладнення під час та після імплантації та їх лікування.</p> <p>Поняття про періімплантит.</p>		
СРС-13	<p>Пародонтальна хірургія.</p> <p>Спрямована тканинна регенерація.</p> <p>Мембранна техніка.</p>	<p>Основні завдання та загальні принципи пародонтальної хірургії.</p> <p>Класифікація пародонтологічних операцій.</p> <p>Кюретаж. Визначення, види, показання та протипоказання, техніка виконання.</p> <p>Гінгівотомія. Визначення, показання та протипоказання, техніка виконання.</p> <p>Гінгівектомія. Визначення, види, показання та протипоказання, техніка виконання.</p> <p>Клаптеві операції. Визначення, види, показання та протипоказання, техніка виконання.</p> <p>Спрямована тканинна регенерація.</p> <p>Мембранна техніка. Суть методики.</p> <p>Класифікація пародонтологічних мембран. Функції та вимоги.</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР 7, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 11, ПР 13, ПР 14, ПР 15, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР 23</i></p>	за розкладом
СРС-14	<p>Сучасні фізіотерапевтичні методи лікування невритів та невралгій ЩЛД.</p>	<p>Причини виникнення невритів та невралгій ЩЛД.</p> <p>Патогенез невритів та невралгій ЩЛД. Клінічні прояви невралгій і невритів ЩЛД.</p> <p>Поняття «тригерної зони».</p> <p>Дія різних фізичних методів на організм людини.</p> <p>Постійний електричний струм.</p> <p>Змінний струм. Ультразвукова терапія. Аероіонотерапія. Світлолікування (УФ-терапія,</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР</i></p>	за розкладом

		лазерна терапія). Вакуум-терапія. Гідротерапія. Масаж. Тепло- та холодолікування. Магнітотерапія. Оксигенотерапія. Методики використання. Фізичні методи лікування в поєднанні з медикаментозними середниками.	11, ПР 13, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР 23	
СРС-15	Мікрохірургія тканин ЩЛД.	Поняття про мікрохірургію ЩЛД. Історія та організаційні засади мікросудинної хірургії. Розвиток мікрохірургії. Головні напрямки мікрохірургії. Основи техніки мікрохірургії. Анатомо-функціональні передумови для пересадки складних клаптів. Методологія операцій на судинах. Особливості проведення операцій на периферичних нервах. Мікрохірургічні операції на обличчі. Принципи вибору автотрансплантів. Клінічні приклади мікрохірургічних операцій. Реабілітація після мікрохірургічних операцій. Особливості необхідного обладнання: операційний мікроскоп, інструменти, шовні матеріали та ін. Види складних клаптів. Техніка їх пересадки медикаментозне супроводження. Вади та переваги методу.	3н1, 3н2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3 ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22	за розкладом
СРС-16	Написання історії хвороби.	Написання історії хвороби за діагнозом захворювання ЩЛД. ПЛАН ІСТОРИЇ ХВОРОБИ 1. Титульна сторінка. 2. Паспортна частина. 3. Суб'єктивне обстеження хворого: 3.1 Скарги; 3.2 Історія захворювання; 3.3 Історія життя; 4. Об'єктивне обстеження хворого: 4.1 Загальний огляд; 4.2 Стан окремих органів та систем; 4.3 Обстеження ЩЛД:	3н1, 3н2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3 ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР 7, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 11, ПР 12, ПР 13, ПР 14, ПР 15, ПР	за розкладом

		<p>4.3.1 Зовнішньо-ротове обстеження;</p> <p>4.3.2 Внутрішньо-ротове обстеження;</p> <p>5. Попередній діагноз.</p> <p>6. Додаткові методи обстеження:</p> <p>6.1 План обстеження хворого;</p> <p>6.2 Результати додаткових методів обстеження;</p> <p>6.3 Консультації лікарів інших спеціальностей;</p> <p>7. Диференційний діагноз.</p> <p>8. Заключний, клінічний діагноз.</p> <p>9. Етіологія і патогенез захворювання.</p> <p>10. Лікування.</p> <p>11. Щоденник захворювання.</p> <p>12. Прогноз та профілактика захворювання.</p> <p>13. Епікриз історії хвороби.</p>	<p>16, ПР 18, ПР 19, ПР 21, ПР 22, ПР 23</p>	
СРС-17	Особливості променевої діагностики патологій ЩЛД.	<p>Основні види променевої діагностики.</p> <p>Особливості проведення променивих досліджень у ЩЛД.</p> <p>Доцільність застосування різних методів променевої діагностики.</p> <p>Показання та протипоказання.</p> <p>Внутрішньоротова рентгенографія: контактна і оклюзійна.</p> <p>Томографія. Ортопантомографія.</p> <p>Контрастна рентгенографія.</p> <p>Ангіографія. Лімфографія.</p> <p>Електроенцефалографія.</p> <p>Комп'ютерна томографія.</p> <p>Магнітно-резонансна томографія.</p>	<p>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</p> <p>ПР 2, ПР 3, ПР 14, ПР 20</p>	за розкладом
СРС-18	Обґрунтування вибору додаткових методів обстеження в комплексній діагностиці захворювань ЩЛД.	<p>Методи обстеження при комплексній діагностиці захворювань ЩЛД.</p> <p>Клінічні – основні (використовуються біля крісла, ліжка хворого) і параклінічні – додаткові (інструментальні, лабораторні, рентгенологічні).</p> <p>Додаткові методи обстеження хворого: спеціальні клінічні методи огляду органів порожнини рота (температурна діагностика, індексна оцінка гігієнічного стану порожнини рота, пародонтальні індекси); функціональні методи обстеження (електроодонтодіагностика, люмінесцентна діагностика, визначення стійкості</p>	<p>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</p> <p>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 14, ПР 19, ПР 20, ПР 22</p>	за розкладом

		<p>капілярів пародонту, реопародонтографія); лабораторні методи обстеження (клінічні і біохімічні показники крові, сечі, слини, ротової і ясенної рідини), мікробіологічні, алергологічні, рентгенологічні методи обстеження (контактна та оклюзійна рентгенографія, позаротова рентгенографія, панорамна рентгенографія, комп'ютерна томографія, магнітно-резонансна томографія). Радіоізотопна, ультразвукова діагностика, дистанційна та контактна термографія. Морфологічні методи: цитологічне дослідження відбитків, зішкрябів, пункційного матеріалу; гістологічне дослідження біопсійного матеріалу. Методи функціональної діагностики: рео-, полярно- та електроміографія, електроодонтодіагностика. Застосування комп'ютерів у діагностиці: розшифрування рентгенограм, планування операцій, результатів лікування. Обсяг обстеження хворих з патологією щелепно-лицевої ділянки під час лікування в умовах поліклініки та стаціонару, участь суміжних спеціалістів в обстеженні.</p>		
СРС-19	Принципи седативної підготовки хворих до операційних втручань в клініці ЩЛХ.	<p>Поняття седативної підготовки та необхідності її проведення. Мета та завдання медикаментозної передопераційної підготовки хворого. Премедикація, її компоненти. Схеми премедикації. Сучасні методи оцінки ефективності премедикації. Потенціювання місцевого знеболення. Нейролептанальгезія. Комбіноване знеболювання. Атаральгезія. Аудіоанестезія. Голкорексфлексотерапія. Транскраніальна електроанальгезія. Черезшкірна електронейростимуляція. Гіпнотичний вплив. Показання та протипоказання. Переваги та недоліки вказаних методів.</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 5, ПР 8, ПР 10, ПР 13, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 23</i></p>	за розкладом

		Сучасні класифікації анестезіологічних ризиків. Фармакологічні препарати, які застосовуються для седативної підготовки хворих до операційних втручань в клініці ЩЛХ. Їх особливості. Ускладнення, Стандарти спостереження за пацієнтом після седації.		
СРС-20	Особливості застосування окремих препаратів різних фармакологічних груп (місцеві анестетики, препарати для невідкладної допомоги, антибіотики) в комплексному лікуванні захворювань ЩЛД.	Основні фармакологічні групи препаратів, що застосовуються в комплексному лікуванні захворювань ЩЛД. Механізми дії препаратів. Особливості застосування медикаментозних препаратів у різних вікових груп та у пацієнтів із соматичними патологіями. Особливості застосування місцевоанестезуючих засобів. Особливості застосування препаратів для невідкладної допомоги. Особливості застосування антибактеріальних, протизапальних, імуностимулюючих, дезінтоксикаційних, антигістамінних препаратів, вітамінів.	<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i> <i>ПР 1, ПР 2, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР 7, ПР 8, ПР 10, ПР 11, ПР 13, ПР 14, ПР 16, ПР 18, ПР 19, ПР 21, ПР 22, ПР 23</i>	за розкладом
СРС-21	Сучасні фізіотерапевтичні методи лікування в клініці ЩЛХ.	Основні види фізіотерапевтичного лікування. Механізми дії фізичних методів лікування. Показання та протипоказання. Доцільність застосування певного методу фізіотерапевтичного лікування при певних патологічних станах. Фізичні методи лікування в поєднанні з медикаментозними середниками.	<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i> <i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 8, ПР 10, ПР 14, ПР 16, ПР 18, ПР 19</i>	за розкладом
СРС-22	Підготовка хворих із супутньою патологією до операційного втручання.	Особливості збору анамнезу у хворих із супутньою патологією. Основні дослідження, які необхідно провести у хворих із супутньою патологією.	<i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i>	за розкладом

		<p>Участь суміжних спеціалістів з метою підготовки хворих із супутньою патологією до операційного втручання.</p> <p>Обґрунтування застосування загального і місцевого знечулення.</p> <p>Особливості проведення місцевої анестезії у хворих із супутньою патологією.</p>	<p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 5, ПР 8, ПР 10, ПР 13, ПР 14, ПР 16, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 23</i></p>	
СРС-23	<p>Невідкладні стани в практиці хірурга-стоматолога.</p> <p>Серцево-легенева реанімація.</p>	<p>Невідкладні стани під час виконання стоматологічних втручань, які потребують термінової лікарської допомоги: респіраторні ускладнення, серцево-судинні, коматозні, шоківі прояви та ін.</p> <p>Непритомність: причини, клініка, діагностика, лікування і профілактика.</p> <p>Колапс: причини, клініка, діагностика, лікування і профілактика.</p> <p>Анафілактичний шок: причини, клініка, діагностика, лікування і профілактика.</p> <p>Інтоксикація анестетиком та вазоконстриктором: причини, клініка, діагностика, лікування і профілактика.</p> <p>Ідіосинкразія: причини, клініка, діагностика, лікування і профілактика.</p> <p>Принципи серцево-легеневої реанімації. Надання допомоги при виведенні хворого з термінального стану: на вулиці, в умовах амбулаторного стоматологічного прийому, в щелепно-лицевому стаціонарі. Профілактика невідкладних станів у стоматології, щелепно-лицевій хірургії (в тому числі організаційні заходи).</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР 8, ПР 10, ПР 11, ПР 13, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР 23</i></p>	за розкладом
СРС-24	<p>Принципи вибору операційного доступу при втручаннях в ЩЛД. Види розрізів.</p> <p>Особливості догляду за післяопераційною раною. Види швів.</p>	<p>Значення естетики обличчя в житті та психології людини. Основні види розрізів та техніка їх проведення. Функціональні та косметичні вимоги.</p> <p>Основні види швів та техніка їх накладання. Показання до накладання різних видів швів.</p> <p>Класифікація шовного матеріалу.</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 2, ПР 4, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР</i></p>	за розкладом

		Механізм виникнення рубців та їх профілактика. Етапи загоєння рани та їх післядогляд.	14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22	
СРС-25	Перфоративний верхньощелеповий синусит. Пластика ороантрального з'єднання. Методика проведення.	Причини виникнення перфоративного верхньощелепного синуїту. Клініка перфоративного верхньощелепного синуїту. Поняття ороантрального з'єднання, методи діагностики. Методики пластики ороантрального з'єднання.	Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3 ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 6, ПР 8, ПР 9, ПР 14, ПР 16, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 22	за розкладом
СРС-26	Об'єм та порядок надання допомоги щелепно-лицевим пораненим на етапах медичної евакуації. Військово-лікарська експертиза та експертиза непрацездатності при пораненнях та захворюваннях ЩЛД мирного та військового часу.	Завдання хірургічної стоматології екстремальних станів. Організація та надання всіх видів стоматологічної допомоги особовому складу Збройних Сил України в умовах мирного та військового часу. Основні організаційні принципи надання хірургічної стоматологічної допомоги потерпілим при пошкодженнях м'яких тканин і кісток обличчя. Принципи медичного сортування та евакуації поранених. Об'єм медичної допомоги на етапах медичної евакуації поранених. Долікарська, перша лікарська, кваліфікована і спеціалізована допомога. Військово-медична доктрина. Військово-лікарська експертиза та експертиза непрацездатності при пораненнях та захворюваннях ЩЛД мирного та військового часу.	Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3 ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 8, ПР 9, ПР 11, ПР 12, ПР 13, ПР 14, ПР 15, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР 23	за розкладом
СРС-27	Сучасні методи діагностики, лікування передракових захворювань шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота та язика, їх профілактика.	Факультативні, облігатні форми. Фонові захворювання. Клінічні прояви, методи діагностики, лікування. Облігатні передраки - бородавчатий, вузловий передрак і обмежений передраковий гіперкератоз червоної облямівки губи, абразивний хейліт Манганотті, хвороба Боуена, еритроплакія. Факультативні - ерозивна і	Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3 ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 6, ПР 7, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 14,	за розкладом

		<p>верукозна форми лейкоплакії, ерозивно-виразкова і гіперкератотична форма червоного вовчака і плоского лишая, післяпроменевої стоматит.</p> <p>Гістологічна будова, сучасні методи діагностики і лікування передракових захворювань шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота та язика.</p> <p>Принципи і методи диспансеризації хворих із передраковими захворюваннями обличчя і органів порожнини рота.</p>	<p><i>ПР 15, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 22</i></p>	
СРС-28	<p>Принципи планування методи та прийоми місцевопластичних операцій.</p> <p>Вестибулопластика.</p>	<p>Види пластичних операцій і пластичних матеріалів.</p> <p>Основні принципи, якими керуються при проведенні реконструктивних операцій.</p> <p>Класифікація дефектів і деформації ЩЛД.</p> <p>Результати додаткових методів дослідження пацієнтів для вибору реконструктивних операцій.</p> <p>Показання та протипоказання до пластичних і реконструктивних операцій ЩЛД.</p> <p>План обстеження пацієнта для проведення реконструктивної операції.</p> <p>Поглиблення присінку порожнини рота місцевою пластичною операцією та з застосуванням вільних слизових та шкірних трансплантатів.</p>	<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 11, ПР 14, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22</i></p>	за розкладом

Система організації практичного заняття

Тривалість практичного заняття 6 академічних години – 4 год. 30 хв., в тому числі 3 перерви по 10 хв.

1. Підготовчий етап - 30 хв.

1.1 Організаційні заходи - 5 хв.

1.2 Постановка навчальних цілей та мотивація – 5 хв. Обґрунтування викладачем значення теми заняття для подальшого вивчення дисципліни та професійної діяльності лікаря з метою формування мотивації та цілеспрямованої навчальної діяльності. Ознайомлення студентів з конкретними цілями та планом заняття.

1.3 Контроль вихідного рівня знань (стандартизовані методи контролю) – 20 хв. Проведення стандартизованого контролю вихідного рівня підготовки студентів, обговорення та відповіді на запитання студентів.

Навчальні технології, матеріали методичного забезпечення: питання для індивідуального усного та письмового опитування, типові ситуаційні задачі та тести;

таблиці, муляжі, розбірні моделі щелеп, підручники, навчальні посібники, довідники, атлас, методичні рекомендації відповідно тематики заняття, відеофільми.

2. Основний етап – 180 хв.

Формування професійних навичок та вмінь. Збирання студентами анамнезу та проведення огляду тематичного хворого. Студенти складають план обстеження пацієнта, план додаткових методів дослідження, заповнюють відповідну медичну документацію, відпрацьовують техніку проведення діагностичних маніпуляцій, лікувальних заходів, відпрацьовують практичні навички відповідно до тематики заняття.

Навчальні технології, матеріали методичного забезпечення: хворі стоматологічної поліклініки, історії хвороби, підбірка результатів додаткових методів обстеження тематичних хворих, ситуаційні задачі, алгоритми виконання практичних навичок, муляжі, інструментарій, тематичні відеоматеріали.

3. Заключний етап – 30 хв.

3.1 Контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок з використанням індивідуальних тестових завдань, ситуаційних задач, питань, демонстрації практичної навички чи вміння (10-15 хв.), перевірка робіт (5-10 хв.). Оцінка поточної діяльності студента впродовж заняття, враховуючи стандартизований кінцевий контроль, проведення аналізу успішності студентів, оголошення оцінки діяльності кожного студента та відображення її в журналі обліку відвідувань та успішності студентів.

3.2 Підведення підсумків заняття.

3.3 Домашнє завдання. Інформування студентів про тему наступного заняття. Рекомендована література.

Самостійна робота студентів включає:

- конспекти теоретичного матеріалу, розв'язок ситуаційних завдань, контрольних запитань з відповідних тематик самостійної роботи тощо;
- створення мультимедійних презентацій за обраними тематиками самостійної роботи;
- створення стендових презентацій за обраними тематиками самостійної роботи;
- написання історії хвороби згідно обраних нозологій;
- підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, тощо);
- виконання завдань з навчальної дисципліни впродовж семестру;
- роботу над окремими темами навчальних дисциплін, які згідно з робочою навчальною програмою дисципліни винесені на самостійне опрацювання студентів;
- підготовку до всіх видів контрольних робіт;
- виконання завдань, передбачених програмою практики;
- роботу в студентських наукових гуртках та осередках тощо;
- участь у роботі «круглих столів» тощо;
- участь у науковій і науково-методичній роботі кафедр, факультетів;
- участь у наукових і науково-практичних конференціях, олімпіадах тощо;
- підготовку до підсумкової державної атестації та ліцензійного іспиту «Крок 2. Стоматологія».

З метою організації проведення самостійної роботи на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії викладачами проводяться наступні заходи:

- групові та індивідуальні консультації;
- співбесіди зі студентами;
- систематичний контроль за виконанням студентами завдань, рекомендованих до самостійного опрацювання;
- забезпечення студентів засобами для самоконтролю (тести, пакети контрольних питань та ситуаційних задач);
- аналіз та оцінка роботи студента.

Інноваційні методи і технології, що використовуються в навчальному процесі

Дисципліна	Назви педагогічних технологій і інноваційних методів навчання
Хірургічна стоматологія	<ul style="list-style-type: none"> - залучення студентів до роботи з відомими електронними базами медичної інформації (ScienceDirect, PubMed, Пантелеймон тощо) через інтернет-мережу; - використання у педагогічному процесі міждисциплінарного підходу до вивчення стоматології – постійне акцентування уваги студентів на зв'язку предмету з базовими дисциплінами та суміжними медичними спеціальностями; - залучення студентів до асистувань при проведенні операційних втручань, онлайн-трансляція операцій в методичний кабінет завдяки наявному сучасному відео-обладнанню з синхронним обговоренням проведених маніпуляцій; - систематичні огляди зі студентами тематичних пацієнтів та обговорення клінічних випадків, мотивація студентів до складання алгоритмів діагностично-лікувальних заходів за умов тієї чи іншої стоматологічної патології.
<p>Усі необхідні матеріали (методичний супровід, нормативні документи, перелік питань для поточного та підсумкового контролю, перелік алгоритмів виконання практичних навичок) представлені на інформаційній платформі ЛНМУ імені Данила Галицького MISA.</p>	

8. Верифікація результатів навчання
<p style="text-align: center;">Поточний контроль</p> <p>Контрольні заходи при вивченні дисципліни «Хірургічна стоматологія» включають поточний контроль, підсумковий контроль – семестровий залік.</p> <p>Перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс проводиться вхідний контроль. Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, що відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах та засіданнях методичних комісій спільно з науково-педагогічними працівниками, які проводять заняття з дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування навчального процесу.</p> <p>Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми. Поточний контроль здійснюється на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль вхідного рівня знань, якість виконання практичної роботи, рівень теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану та результати вихідного контролю рівня знань.</p> <p>Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу, рівень теоретичної та практичної підготовки. Форми проведення поточного контролю - тестування, розв'язування ситуаційних задач, вирішення клінічної ситуаційної задачі, демонстрація практичної навички чи вміння, відповіді на стандартизовані теоретичні питання. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими та відповідають еталонам відповідей.</p> <p><i>Оцінювання поточної навчальної діяльності.</i> Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною шкалою (національною). При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.</p> <p>Оцінювання поточної успішності студентів здійснюється на кожному практичному занятті і заноситься в журнал обліку академічної успішності.</p> <p>Знання студентів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за критеріями, наведеними у таблиці.</p>

Код результату навчання	Код виду занять	Спосіб верифікації результатів навчання	Критерії зарахування
<p><i>Зн1, Зн2, Ум1, Ум2, К1, К2, АВ1, АВ2, АВ3</i></p> <p><i>ПР 1, ПР 2, ПР 3, ПР 4, ПР 5, ПР 6, ПР 7, ПР 8, ПР 9, ПР 10, ПР 11, ПР 12, ПР 13, ПР 14, ПР 15, ПР 16, ПР 17, ПР 18, ПР 19, ПР 20, ПР 21, ПР 22, ПР 23</i></p>	<p><i>IX, X семестр: П1-П18</i></p> <p><i>СРС1-СРС28</i></p>	<p>пакет тестових завдань; відкриті питання, ситуаційні задачі, практичні навички</p>	<p>- «відмінно» - студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>- «добре» - студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;</p> <p>- «задовільно» - студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми або дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;</p> <p>- «незадовільно» - студент не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень,</p>

			<p>майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p> <p>Критерії оцінювання за видами контролю подано нижче</p>
--	--	--	--

Критерії оцінювання тестового завдання

«**відмінно**» – студент вирішив 95-100 % із запропонованого набору тестових завдань;

«**добре**» – студент вирішив 80-94 % із запропонованого набору тестових завдань;

«**задовільно**» – студент вирішив 60,5-79 % із запропонованого набору тестових завдань;

«**незадовільно**» – студент вирішив менше, чим 60,5 % із запропонованого набору тестових завдань.

Критерії оцінювання пакета відкритих питань

До складу завдання входить 5 відкритих питань за темою практичного заняття. Вартість кожного окремого питання 1 бал, або 20%. Результати відповідей сумуються та виставляється оцінка за п'ятибальною шкалою: 5 «відмінно» – 4,5-5 балів; 4 «добре» – 3,5-4 бали; 3 «задовільно» – 3 бали; 2 «незадовільно» – 2 і менше балів.

Кожне із питань оцінюється за наступними критеріями:

1 бал – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття; самостійно, грамотно і послідовно з вичерпною повнотою відповів на запитання; демонструє глибокі і всебічні знання, логічно будує відповідь, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем; вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно та обґрунтовано будувати висновки; безпомилково відповідає на питання, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу.

0,75 бала – студент добре засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, аргументовано викладає його; розкриває основний зміст навчального матеріалу, дає неповні визначення понять, допускає незначні порушення в послідовності викладення матеріалу та неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних похибок у логіці викладу теоретичного змісту;

0,5 бала – студент в основному засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, при відтворенні основного навчального матеріалу допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, непереконливо відповідає, плутає поняття.

0 балів – студент не засвоїв навчальний матеріал теми, не знає основних визначень, понять; дає неправильну відповідь на запитання.

Критерії оцінювання ситуаційної задачі

«**відмінно**» – студент глибоко засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, вміє пов'язати теорію з практикою, що дозволяє йому розв'язувати ситуаційні задачі підвищеної складності.

«**добре**» – студент твердо засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, правильно застосовує теоретичні знання при розв'язуванні ситуаційних задач середньої важкості.

«**задовільно**» – студент засвоїв тільки основний матеріал без деталей, розв'язує лише найлегші задачі, припускається неточностей, обирає недостатньо чіткі формулювання, порушує послідовність у викладі відповіді.

«**незадовільно**» – студент не знає значної частини теоретичного матеріалу теми заняття, припускається істотних помилок, не вирішує ситуаційну задачу.

Критерії оцінювання практичних навичок

«**відмінно**» – студент повністю володіє практичною навичкою, вміє пов'язати теорію з практикою.

«**добре**» – студент частково володіє практичною навичкою, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних завдань.

«**задовільно**» – студент володіє тільки обов'язковим мінімумом виконання практичного завдання, ознайомлений із технікою виконання.

«**незадовільно**» – студент не володіє практичною навичкою.

При використанні різних методів верифікації результатів навчання, їх бали сумуються в середнє арифметичне.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Матеріал для самостійної роботи студентів, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться на самостійне опрацювання і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюються під час підсумкового контролю.

В процесі проведення контрольних заходів викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами.

Відмітки про виконання або невиконання різних видів самостійної роботи студентів проставляються в Журналі обліку відвідувань та успішності студентів викладача.

Можливі форми самостійної роботи студентів, форми контролю та звітність

Види та форми самостійної роботи студентів	Форми проведення, контролю та звітності
<i>1. Підготовка до поточних аудиторних занять</i>	
1.1. Вивчення обов'язкової та додаткової літератури, текстів лекцій тощо	1.1. Активна участь в різних видах аудиторних занять
1.2. Виконання домашніх завдань	1.2. Перевірка правильності виконання завдань
1.3. Підготовка до практичних занять	1.3. Активна участь в практичних заняттях
1.4. Підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю	1.4. Написання контрольної роботи тощо
<i>2. Пошуково-аналітична робота</i>	
2.1. Пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою	2.1. Розгляд підготовлених матеріалів під час аудиторних занять
2.2. Написання реферату за заданою проблематикою	2.2. Обговорення (захист) матеріалів реферату під час аудиторних занять або перевірка роботи викладачем
2.3. Аналітичний розгляд наукової публікації	2.3. Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять
2.4. Аналіз конкретної клінічної ситуації	2.4. Огляд пацієнтів, ознайомлення з результатами обстеження, заповнення документації

2.5. Практикум з навчальної дисципліни з використанням програмного забезпечення	2.5. Перевірка правильності виконання завдань
<i>3. Наукова робота</i>	
3.1. Участь в наукових студентських конференціях і семінарах	3.1. Апробація результатів наукових досліджень на наукових студентських конференціях і семінарах
3.2. Підготовка наукових публікацій	3.2. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів, подача до друку результатів наукових досліджень
3.3. Виконання завдань в рамках дослідницьких проектів кафедри (факультету)	3.3. Використання результатів наукових досліджень в звіті з НДР, підготовка роботи на конкурс студентських наукових робіт

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль – семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях. Він проводиться відповідно до навчального плану в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Семестровий залік з дисциплін проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які відвідали усі, передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та набрали за поточну успішність кількість балів, не меншу за мінімальну. Для студентів, які пропустили 3 і більше навчальних занять, з дозволу деканату дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну в межах семестру.

Заліки приймають викладачі, які проводили практичні заняття в навчальній групі. Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, завдань, передбачених навчальним планом.

Результати оцінювання роботи студента впродовж семестру мають бути задокументовані (занесені до академічного журналу (електронного), заліково-екзаменаційної відомості, залікової книжки студента). Виконані студентами протягом семестру контрольні роботи, індивідуальні завдання зберігаються на кафедрі протягом року.

Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру – 100 % за 200-бальною шкалою	
Шкали оцінювання	традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні заняття, виконав вимоги навчальної програми і отримав не менше, ніж 120 балів за поточну успішність.	
Вид підсумкового контролю	Методика проведення підсумкового контролю	Критерії зарахування
Залік	Оцінка з дисциплін базується виключно на результатах поточної навчальної діяльності та виражається за двобальною національною шкалою: «зараховано» або «незараховано». Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль. Оцінки з 4-ри бальної шкали конвертуються у	Максимальна кількість балів - 200. Мінімальна кількість балів- 120 Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність не менше 60% від максимальної суми балів з дисципліни (120 балів). Бали з

	бали за багатобальною (200-бальною) шкалою відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності студентів».	дисципліни ранжуються за шкалою ECTS.
--	--	---------------------------------------

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Критерії оцінювання об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту

ОСП(К)І з дисципліни «Хірургічна стоматологія» проводиться на станціях №10, 11, 12
станція № 10 Рентгендіагностика захворювань щелепно-лицевої ділянки
станція № 11 Місцеве знечулення та видалення зубів
станція № 12 Допомога при травматичних ушкодженнях щелепно-лицевої ділянки

які розміщені на базі Стоматологічного медичного центру Університету. Час виконання завдання на кожній станції – 10 хв. Оцінка роботи студента на станції ОСКІ проводиться за контрольним листом (чек-листом), який складений на основі оцінювання повноти виконання випускником алгоритму дій у певній клінічній ситуації та критеріїв оцінювання практичної навички. На кожній станції екзаменатор оцінює усі етапи виконання завдання і визначає загальну суму балів.

Максимальна оцінка за виконання завдання на станції ОСКІ становить 1 (один) бал. Кожному етапу виконання завдання присвоюється певна частина балу, залежно від складності.

Первинні бали, занесені до контрольних листів (чек-листів) визначаються за шкалою: виконано, виконано не повністю, не виконано. Загальна сума первинних балів на станції (С) лежить у діапазоні від 0 до 1 і округлюється до 2 (двох) знаків після коми. Цю суму відповідальні секретарі екзаменаційної комісії переносять до індивідуальних протоколів ОСКІ та визначають середнє арифметичне (СА) балів з дисципліни.

Результуючий бал з дисципліни при проведенні ОСКІ визначається як середнє арифметичне балів станцій ОСКІ з дисципліни, помножене на коефіцієнт 200, округлене до цілого значення. Такий результуючий бал є оцінкою студента за 200-бальною шкалою.

Формула для перерахунку результуючого балу (РБ):

$$\frac{C1 + Cn}{n} \times 200$$

(C1-Cn – загальна сума балів за кожну станцію дисципліни)

За результатами проходження відповідних станцій випускникам виставляється оцінки з дисципліни.

Результат визначається: у балах 200-бальної шкали; в оцінках традиційної 4-бальної шкали (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») та за шкалою європейської кредитно- трансферної системи ECTS.

9. Політика курсу

При вивченні дисципліни політика академічної доброчесності забезпечується відповідно до Закону України «Про Освіту». Стаття 42 „Академічна доброчесність”. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>, Кодексу академічної етики у Львівському національному медичному університеті

імені Данила Галицького,

URL: <https://nauka.meduniv.lviv.ua/wp-content/uploads/kodeks-akademichnoyi-etiki-2021.pdf>

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- особисту присутність на всіх лекційних і практичних заняттях, окрім випадків спричинених поважними причинами;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- надання якісних освітніх послуг;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- систематичне та безперервне підвищення професійного рівня шляхом саморозвитку та самовдосконалення;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики;
- інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності.

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні працівники та здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності.

10. Література

Основна (Базова):

1. Маланчук В.О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник; У 2 т. – Т.1/ Маланчук В.О., Воловар О.С., Гарляускайте І.Ю. – К.: Логос, 2011 – 627 с.
2. Маланчук В.О.. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник; У 2 т. – Т. 2/ Маланчук В.О., Логвіненко І.П., Маланчук Т.О. та ін. – К.: ЛОГОС, 2011–606 с .
3. Тимофєєв О.О. Щелепно-лицева хірургія: Підручник для мед. ун-тів, інст., акад. — 2-ге вид, випр. Затверджено МОН / О.О. Тимофєєв — К., 2017. — 752 с.
4. Алгоритми виконання практичних навичок з хірургічної стоматології: навч.-метод. посіб. для студентів стомат. ф-тів ВНЗ МОЗ України / Я. П. Нагірний [та ін.]. - Тернопіль: ТДМУ: Укрмедкнига, 2017. - 102 с.: іл.
5. Ломницький І.Я. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології: навч. посіб. / за ред. Ломницького І.Я. – Львів: ГалДент, 2011- 59 с.
6. Ломницький, І. Я. Пропедевтика хірургічної стоматології : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / І. Я. Ломницький. - Львів : ГалДент, 2001. - 114 с.
7. Харьков Л.В. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: підручник / Л.В. Харьков, Л.М. Яковенко, І.Л. Чехова ; за ред. Л.В. Харьков. — К. : ВСВ «Медицина», 2015. — 496 с.
8. Бернадський Ю.Й. Основи щелепно-лицевої хірургії і хірургічної стоматології. К. Спалах, 2003.- 512 с.
9. Невідкладна допомога в практичній хірургічній стоматології (методичні вказівки) / уклад. Я.Е. Варес та ін. – Львів, 2014 – 34с.
10. Аветіков Д. С. Передпухлинні захворювання щелепно-лицевої ділянки : навч. посіб. для студ.стоматол. ф-тів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації та лікарів-інтернів / Аветіков Д. С., Соколова Н. А., Рузін Г. П. ; Вищ. держ. навч. закл. України "Укр. мед.

стоматол. акад.", Каф. хірург. стоматології та щелеп.-лиц. хірургії з пластич. та реконструкт. хірургією голови та шиї, Харк. нац. мед. ун-т, Каф. хірург. стоматології та щелеп.-лиц. хірургії. - Полтава : АСМІ, 2012. - 66с.

11. Аветіков Д.С. Методологія алгоритму виконання практичних навичок в клініці хірургічної стоматології та щелепно-лищевої хірургії: навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних закладів IV рівня акредитації / Аветіков Д.С., Яценко І.В., Ставицький С.О.. ВДНЗУ «УМСА». – Полтава: 2012. – 68 с.

12. Алгоритми виконання практичних навичок з хірургічної стоматології: навч.-метод. посіб. для студентів стомат. ф-тів ВНЗ МОЗ України / Я. П. Нагірний [та ін.]. - Тернопіль: ТДМУ: Укрмедкнига, 2017. - 102 с.: іл.

13. Алгоритми виконання стоматологічних і медичних маніпуляцій для підготовки до Державної атестації студентів 5 курсу за спеціальністю "Стоматологія": навч. посібник для студентів стоматологічних факультетів, лікарів-інтернів, лікарів-стоматологів / Н. В. Біденко [та ін.] ; МОЗ України , НМУ ім. О. О. Богомольця, Стоматологічний факультет. - К. : Книга-плюс, 2017. - 408 с.

14. Алгоритм виконання стоматологічних маніпуляцій з дисципліни «Дитяча хірургічна стоматологія» до комплексного практично-орієнтованого державного іспиту зі стоматології. за ред. проф. Л.М. Яковенко – К.: Книга плюс.-2017.-40 с.

15. Тимофєєв О.О. Щелепно-лицева хірургія: Підручник для мед. ун-тів, інст., акад. — 2-ге вид, випр. Затверджено МОН / О.О. Тимофєєв — К., 2017. — 752 с.

16. Харьков Л.В. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: підручник / Л.В. Харьков, Л.М. Яковенко, І.Л. Чехова ; за ред. Л.В. Харькова. — К. : ВСВ «Медицина», 2015. — 496 с.

27. PETERSON'S PRINCIPLES OF ORAL AND MAXILLOFACIAL SURGERY Third Edition, Vol. 1, 2012. - 2000 p.

28. PETERSON'S PRINCIPLES OF ORAL AND MAXILLOFACIAL SURGERY Third Edition, Vol. 2, 2012. - 1772 p.

29. Atlas of Human Anatomy / F. Netter – 2nd ed. – New Jersey: ICON Learning Systems. – 592 p.

Додаткова:

1. Основи стоматології: Підручник для мед. ВНЗ III—IV рів. акред. Рекомендовано МОЗ / За ред. В.О. Маланчука. — К., 2009. — 600 с.

2. Рибалов О. В. Основи стоматології: Підручник для студентів медичних факультетів вищих медичних закладів освіти III- IV рівнів акредитації / О. В. Рибалов, М. Г. Скікевич. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 232 с.

3. Бернадський Ю.Й. Основи щелепно-лищевої хірургії і хірургічної стоматології: навч. посібник . - 3-е вид., перероб. і доп. - Київ: Спалах, 2003

4. Ломницький І.Я. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології: навч. посіб. / за ред. Ломницького І.Я. – Львів: ГалДент, 2011

5. Ломницький І.Я. Основи хірургічної стоматології. – 2-е вид., перероб. і доп. – Львів: ГалДент, 2008

6. Ломницький, І. Я. Пропедевтика хірургічної стоматології : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / І. Я. Ломницький. - Львів : ГалДент, 2001. - 114 с.

7. Масний З. Травми щелепно-лищевої ділянки у дітей: текст лекції для студентів. – Львів, 2008.

8. Мигович М. Місцеве знечуження тканин щелепно-лищевої ділянки: посіб. / М. Мигович, І. Мигович. – Львів, 2004

9. Митченко В. І. Пропедевтика хірургічної стоматології : підруч. для студ. стомат. ф-тів ВНЗ України III-IV рівнів акредитації. - Вінниця : Нова Книга, 2004. - 271 с.

10. Грицай Н. М. Нейростоматологія : навч. посіб. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації / Н. М. Грицай, Н. О. Кобзиста. - Київ : Здоров'я, 2001. - 142 с.

11. Основи передпротезної хірургічної підготовки порожнини рота: Метод. розробка/ Готь

І.М. [та ін.] – Львів: ГалДент, 2008.

12. Посібник алгоритмів з хірургічної стоматології для підготовки до єдиного державного практично-орієнтованого іспиту / уклад. І. М. Готь [та ін]. – Львів, 2006

13. Рузін Г. П. Хірургічна стоматологія в схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. стомат. ф-тів вищих мед. навч. закл. IV рівня акредитації / Г. П. Рузін, А. А. Дмитрієва, О. Ю. Стоян ; за ред. Г. П. Рузіна. – Вінниця: Нова книга, 2007

14. Рузін Г. П. Основи технології операцій у хірургічній стоматології та щелепно-лицевій хірургії: навч. посіб. для студ. стоматол. ф-тів вищих мед. навч. закл. IV рівня акредитації / Г. П. Рузін, М. П. Бурих. – Вінниця: Нова книга, 2008.

15. Соколов В. М. Щелепно-лицева хірургія. Реконструктивна хірургія голови та шиї: підруч. для студ. стомат. ф-тів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / В. М. Соколов, В. І. Митченко, Д. С. Аветіков. – Вінниця: Нова книга, 2006.

16. Стоматологія : у 2 кн. : підруч. для лікарів-інтернів стомат. ф-тів післядипломної освіти вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / за ред. М. М. Рожка. - Київ : Медицина. - 2013 Кн. 2 / [авт. кол.: М. М. Рожко, І. І. Кириленко, О. Г. Денисенко та ін. ; рец.: В. С. Онищенко, Н. І. Смоляр]. - 992 с.

17. Тимофєєв О.О. Щелепно-лицева хірургія : підруч. / О. О. Тимофєєв. - Київ : Медицина, 2011

18. Ткаченко П.І., Гуржій О.В., Білоконь С.О. Гострі одонтогенні процеси щелепно-лицевої ділянки в дітей (періостит, остеомієліт, лімфаденіт). - Львів: Компакт-ЛВ, 2006.

19. Харьков Л. В. Хірургічна стоматологія дитячого віку: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / Л. В. Харьков, Л. М. Яковенко, І. Л. Чехова ; за ред. Л. В. Харькова. – Київ: Книга плюс, 2003

20. Харьков Л. В. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку : нац. підруч. для студ. вищих мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / Л. В. Харьков, Л. М. Яковенко, І. Л. Чехова ; за ред. Л. В. Харькова. - Київ : Медицина, 2015. - 496 с.

21. Черкашин С.І. Основи стоматології і щелепно-лицевої хірургії. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.

22. Черкашин С.І. Хвороби щелепно-лицевої ділянки: підручник. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2001.

23. Bauml, Philips R.W., Lund M.R. Textbook of Operative Dentistry = Підручник з хірургічної стоматології.- 3-rd ed.- Philadelphia: Saunders, 1995.- 661p.

24. Kharkov L. V. Pediatric oral and maxillofacial surgery : a textbook for students of higher medical educational institutions of the III-IV levels of accreditation / L. V. Kharkov, L. M. Yakovenko, N. V. Kiselyova ; ed. by L. V. Kharkov. - Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2015. - 103 с.

25. Oral and maxillofacial surgery= Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. Part 1 : textbook for the students of stomatological faculties of higher medical education establishments of the IV level of accreditation / V. O. Malanchuk [et al.] ; ed. V. Malanchuk. – Вінниця: Нова книга, 2011

26. Oral and maxillofacial surgery= Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія. Part 2 : textbook for the students of stomatological faculties of higher medical education establishments of the IV level of accreditation / V. O. Malanchuk [et al.] ; ed. V. Malanchuk. – Вінниця: Нова книга, 2011.

27. Pohranychna, Ch. R. Infections of the maxillofacial area : guide of lectures on oral and maxillofacial surgery for the english-medium students of the 3rd year education at dentistry faculty (spring semester) [Текст] : methodological guide / Ch. R. Pohranychna, R. Z. Ogonovsky. - Lviv, 2011.

28. Pohranychna, Ch. R. Maxillofacial oncology : guide of lectures on oral and maxillofacial surgery for the english-medium students of the 5th year education at dentistry faculty (autumn semester) [Текст] : methodological guide / Ch. R. Pohranychna, R. Z. Ogonovsky. - Lviv, 2011.

29. Vares Ya.E., Ogonovsky R.Z., Pohranychna Ch.R. Principles of Local Dental Anaesthesia and Teeth Removal: An Illustrated Methodological Guide. – Lviv, 2007.

30. Timofieiev O.O. Anesthesia in Oral and Maxillofacial Surgery / O.O. Timofieiev, I.I.

11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни/ курсу

З метою запровадження нових навчальних технологій, реалізації концепції візуалізації навчального процесу та оволодіння студентами мануальними навичками проведення основних стоматологічних хірургічних маніпуляцій колективом кафедри впродовж 2013-2023 років проведено наступні організаційно-методичні заходи.

За рахунок спонсорської допомоги створено та налагоджено використання локальної комп'ютерної мережі та сучасного відеообладнання, яке забезпечує онлайн-трансляцію операційних втручань у учбові кімнати, що дозволяє студентам «віртуально» знаходитись в операційній, обговорювати з викладачами та оперуючими хірургами хід операції, особливості проведення тих чи інших хірургічних маніпуляцій тощо. На основі відзнятого відеоматеріалу операційних втручань створено відеотеку для демонстрації під час проведення відповідних тематичних занять. Відеотека кафедри містить також рекламні фільми з продукцією компаній «Septodont» (Франція), «Geistlich» (Швейцарія), «Synthes» (Швейцарія), «Ihde Dental» (Швейцарія), «BTI» (Іспанія) тощо, демонстрація яких розширює уяву студентів про сучасні технології в хірургічній стоматологічній практиці. Завдяки співпраці з Центром медичної 3D діагностики (м. Львів) у навчальний процес запроваджено використання програми розшифрування рентгенограм та комп'ютерних томограм «Point Nix» (Корея), що дозволить студентам краще орієнтуватись у питаннях променевої діагностики різних хірургічних стоматологічних патологій. Працівниками кафедри створено та впроваджено у навчальний процес авторські комп'ютерні програми діагностики та планування операцій кістектомії та атипичного видалення нижніх третіх молярів «RTG ruler» та «Xray analyzer» на які отримано патенти України на винахід та акти впровадження в практичну медицину.

Створено фантомний клас кафедри хірургічної стоматології та ЩЛХ, який забезпечений сучасним комп'ютерним та відеообладнанням для демонстрації операцій та тематичних фільмів. Для демонстрації та практичного оволодіння студентами навичками проведення місцевих анестезій у щелепно-лицевій ділянці та операції видалення зуба фантомний клас забезпечено фантомами голови зі змінними модулями щелеп (4 шт.), розбірними моделями черепа та щелеп (6 шт.), комплектами інструментарію для видалення зубів, проведення хірургічних втручань в щелепно-лицевій ділянці.

Для демонстрації та відпрацювання практичних навичок надання допомоги при травматичних пошкодженнях ЩЛД, фантомний клас забезпечено обладнанням та моделями для відпрацювання методики проведення моно- та міжщелепного шинування, операції остеосинтезу кісток лицевого скелета (3 моделі черепа з імітацією переломів верхньої щелепи та вилично-орбітального комплексу, 55 моделей з імітацією переломів кута нижньої щелепи, 45 моделей з імітацією переломів нижньощелепного симфізу, 40 моделей з імітацією дрібноуламкових переломів нижньої щелепи, 3 тримачі для фіксації моделей до робочої поверхні, «Synbone», Швейцарія).

У 2018 році на кафедрі отримано реанімаційний тренажер повнотілий з контрольним пристроєм (ОНІКО) для візуалізації та відпрацювання навичок надання невідкладної допомоги.

Практичні заняття з «Хірургічної стоматології» відповідно забезпечені методичним та ілюстративним матеріалом. Забезпечено візуалізацію алгоритмів виконання практичних навичок відеопрезентаціями.

12. Додаткова інформація

- відповідальна особа на кафедрі за навчальну роботу студентів 5 курсу стоматологічного факультету: асистент Д.Б. Петров;

- e-mail: kaf_omfs@meduniv.lviv.ua
- практичні заняття проводяться на клінічних базах кафедри за розкладом:
  - м. Львів, вул. Юрія Руфа, 6,
КНП ЛОР Львівська обласна клінічна лікарня, відділення щелепно-лицевої хірургії,
  - м. Львів, вул. Івана Миколайчука, 9,
КНП «1 територіальне медичне об'єднання м. Львова», ВП «Лікарня Святого Пантелеймона»
  - м. Львів, вул. Пекарська, 69В, Стоматологічний медичний центр ЛНМУ, - на кафедрі працює науковий гурток для студентів та магістрів,
- відпрацювання пропущених занять здійснюється за попереднім записом студентів у відповідному журналі; відробки практичних занять проводяться на чергуваннях викладачів, а також за індивідуальним графіком. Графіки відробок практичних занять розміщені на відповідних стендах та інформаційному сайті кафедри. Студенти, які пропустили 3 і більше практичних занять допускаються до навчання з дозволу деканату стоматологічного факультету, а також повинні відпрацювати пропущені заняття впродовж найближчих двох тижнів. Контроль за відробками практичних занять проводиться у відповідному прошитому журналі з наскрізною нумерацією і фіксацією дати проходження відробки, що відповідає графіку. Тривалість і критерії оцінювання при відпрацюванні практичного заняття такі ж, як і на занятті.
  - усі необхідні матеріали (методичний супровід, нормативні документи, перелік питань для поточного та підсумкового контролю, перелік алгоритмів виконання практичних навичок, критерії оцінювання дисципліни, графік консультацій та ін.) представлені на сайті кафедри та інформаційній платформі ЛНМУ імені Данила Галицького MISA.

Укладачі силабуса

Варес Я.Е., д.мед.н., професор

Медвідь Ю.О., к.мед.н., доцент

(Підпис)

Завідувач кафедри

Варес Я.Е., д.мед.н., професор

(Підпис)